

T.C.
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ BELİRLENMESİ
(MUĞLA İL ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

ALİ GÜRBÜZ

DANIŞMAN

YRD. DOÇ. DR. HÜSEYİN ÖZKAN

OCAK, 2011

T.C
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİMDALI

İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ BELİRLENMESİ
(MUĞLA İİ ÖRNEĞİ)

Ali GÜRBÜZ

Sosyal Bilimler Bilimleri Enstitüsünce
“YÜKSEK LİSANS”
Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 27/01/2011

Tezin Sözlü Savunma Tarihi: 21/01/2011

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ÖZKA

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Reşat KARTAL

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Gönül BABAYİĞİT İREZ

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Namık Kemal ÖZTÜRK

OCAK-2011
MUĞLA

TUTANAK

Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 06/01/2011. tarih ve 507/16 sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 25/4. maddesine göre, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek lisans öğrencisi Ali GÜRBÜZ'ün "İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi (Muğla İl Örneği)" adlı tezini incelemiş ve aday 21./01./2011. tarihinde saat 10.00 da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra 60. dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin kabul..... olduğuna...y. Bilgi'....ile karar verildi.

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ÖZKAN

Üye

Yrd. Doç. Dr. Reşat KARTAL

Üye

Yrd. Doç. Dr. Gönül BABAYİĞİT İREZ

YEMİN

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum **“İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi (Muğla İl Örneği)”** adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

4/01/2011

ALİ GÜRBÜZ

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ		
TEZ VERİ GİRİŞ FORMU		
YAZARIN		
Soyadı: GÜRBÜZ		
Adı: Ali	Kayıt No:	
TEZİN ADI		
Türkçe: İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi (Muğla İl Örneği)		
Y. Dil: Determining The Attitude Of Secondary School Students Towards Physical Education and Sports Lesson (Muğla Sample)		
TEZİN TÜRÜ: Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlilik
(X)	O	O
TEZİN KABUL EDİLDİĞİ		
Üniversite: Muğla Üniversitesi		
Fakülte: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu		
Enstitü: Sosyal Bilimler Enstitüsü		
Diğer Kuruluşlar:		
Tarih:		
TEZ YÖNETİCİSİNİN		
Soyadı, Adı: ÖZKAN Hüseyin		
Ünvanı: Yrd. Doç.Dr		

TEZİN YAZILDIĞI DİL: Türkçe

TEZİN SAYFA SAYISI:108

TEZİN KONUSU (KONULARI) :

1.Muğla İlindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesidir.

TÜRKÇE ANAHTAR KELİMELER:

- 1.Beden Eğitimi ve Spor
- 2.Tutum
- 3.İlköğretim İkinci Kademe

İNGİLİZCEANAHTAR KELİMELER:

1. Physical Education and Sports
- 2.Attitude
- 3.Secondary Schools

- 1- Tezinden fotokopi yapılmasına izin vermiyorum
- 2- Tezinden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümünün fotokopisi alınabilir (X)
- 3- Kaynak gösterilmek şartıyla tezin tamamının fotokopisi alınabilir

Yazarın İmzası :

Tarih : 21/01/2011

ÖNSÖZ

Araştırmamın her aşamasında bana daha iyiyi yapmam için yol gösteren, eleştiri ve katkılarıyla düşünce düzeyimi geliştiren danışmanım Sayın Yrd. Doç Dr. Hüseyin ÖZKAN'A, Yardımlarını esirgemeyen Sayın Yrd. Doç. Dr. Yakup Akif AFYON'A, Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulundaki değerli hocalarıma, veri toplama aracı olarak "BESTÖ" tutum ölçeğini kullanmama izin veren Sayın Prof. Dr. Gıyasettin DEMİRHAN'A, istatistiksel işlemlerde emeği geçen Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Ar. Gör. kardeşim Sayın Emre BELLİ' YE, İngilizce çevirilerde yardımcı olan Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğretim Elemanı kader arkadaşım Sayın Mustafa YAMAN'A, çalışmamıza katılan Muğla ili ve Fethiye İlçesi İlköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilere, Hayatımın her döneminde olduğu gibi yüksek lisans çalışmam süresince de benden her konuda manevi desteğini esirgemeyen ve bugünlere gelmemde emeği büyük olan sevgili aileme teşekkürlerimi sunarım.

Muğla, 2011

Ali GÜRBÜZ

ÖZET

İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

(MUĞLA İL ÖRNEĞİ)

Bu araştırmanın amacı; Muğla ili İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesidir. Araştırmanın evrenini Muğla ili ve Fethiye ilçesindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencileri oluştururken; örneklem grubunu ise aralarından rastgele yöntemle seçilmiş 8 ilköğretim okulundaki 6,7. ve 8. sınıfta öğrenim gören 232'si erkek 226'sı kız olmak üzere toplam 458 gönüllü öğrenci oluşturmuştur.

Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anketin birinci bölümünde demografik özellikler, ikinci bölümünde ise Demirhan ve Altay (2001)'in revize ettiği, beden eğitimi ve spor tutum ölçeği (BESTÖ) yer almıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde SPSS (16) istatistik programı kullanılmış ve anlamlılık düzeyi ($p<0.05$) alınmıştır.

Araştırmada katılımcıların demografik özellikleri ile ankete verdikleri cevapların yüzdeler dağılımlarının belirlenmesinde frekans analizi; cinsiyetler ile beden eğitim dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında bağımsız gruplarda t-testi; yaşanan yer, sınıf, yaş, gibi değişkenlere göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi ile farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için ise tukey testi uygulanmıştır ($P<0.05$).

Katılımcıların yaş düzeyine, okul türüne, sınıf düzeyine, babalarının öğrenim durumuna, ailenin gelir düzeyine geçirmesine göre ise anlamlı fark gözlenmemiştir ($P>0.05$). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin annelerinin eğitim durumlarına göre tutumları incelendiğinde tek yönlü varyans analizine göre anlamlı bir fark gözlenmiştir ($P<0.05$).

Anahtar kelimeler: Tutum, Beden Eğitimi ve Spor, İlköğretim.

ABSTRACT

DETERMINING THE ATTITUDE OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS TOWARDS PHYSICAL EDUCATION AND SPORT LESSON

(MUĞLA SAMPLE)

The purpose of this research is to determine the attitude of secondary school students in Muğla towards Physical Education and Sports lessons.

While secondary school students in Fethiye and Muğla from the scope of this research, 458 volunteer secondary school students (232 of whom are male and 226 of whom are female) who were selected randomly from 8 secondary schools from the 6th, 7th and 8th grade classes form the sample of the research.

Survey method was used to collect data. Demographic data are covered in the first part of the survey while the scale of physical education and attitude which Demirhan and Altay (2001) revised in the second part. SPSS (16) statistics programme used to evaluate the data and the level of significance was taken as ($p<0.05$).

The frequency analyses were performed to determine the percentage of demographic data and survey items. The T-test is used to compare the gender and attitude towards physical education in independent groups. One-way analysis of variance is utilized to compare the attitude towards physical education and the parameters of resident areas, class and age. Finally, Tukey's test is made use of to define which group makes the difference ($p<0.05$).

Not a remarkable difference is found out regarding the age of participants, type of school, level of class, educational background of the parents and level of income of the family ($P<0.05$). However, a significant difference was observed when the attitude of secondary school students in terms of educational background of their mothers was scrutinized according to one-way variance analysis ($P<0.05$).

Key Words: Attitude, Physical Education and Sports, Secondary Schools

İÇİNDEKİLER

TUTANAK.....	II
YEMİN.....	III
Y.Ö.K DÖKÜMANTASYON MERKEZİ TEZ VERİ GİRİŞ FORMU.....	IV
ÖNSÖZ.....	VI
ÖZET.....	VII
ABSTRACT.....	VIII
İÇİNDEKİLER.....	IX
TABLolar LİSTESİ.....	XII
KISALTMALAR.....	XV
I.GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Amacı.....	4
1.2. Araştırmanın Önemi.....	4
1.3. Problem.....	5
1.4. Alt problemler.....	6
1.5. Sayıtlar.....	7
1.6.Sınırlılıklar.....	7
II. GENEL BİLGİLER.....	8
2.1. Beden Eğitimi Ve Spor Kavramları;.....	8
2.2. Beden Eğitimi ve Sporun Temel Amaçları.....	9
2.2.1. Beden Eğitimi ve Spor Çocuğun Hangi Gereksinmelerini Karşılar?.....	11
2.3.Hareket Eğitiminin Hedefleri.....	11
2.3.1. Hareket Eğitiminin İlköğretim Çocukları İçin Önemi.....	12
2.4.Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor.....	14
2.5. İlköğretimde Beden Eğitimi Dersi ve Çocuğun Gelişiminde Beden Eğitimin Yeri.....	18
2.5.1. Fiziksel Gelişimdeki Rolü.....	22
2.5.2. Psikomotor Gelişimdeki Rolü.....	22
2.5.3. Zihinsel Gelişimdeki Rolü.....	23
2.5.4. Duygusal ve Toplumsal Gelişimdeki Rolü.....	23
2.5.5. Yas Grubuna Göre Gelişim Özellikleri (12 – 14).....	24
2.5.6. İlgi ve İhtiyaçları.....	24
2.5.7. Beden Eğitimi Uygulamaları.....	25
2.6.Tutumlar.....	25

2.6.1. Tutum Kavramı	25
2.6.2. Tutum Öğeleri	26
2.6.3. Tutumların Gelişimi ve Oluşmasını Etkileyen Faktörler	27
2.6.4. Tutum Davranış ve Eğitim İlişkisi	28
2.6.5. Tutumlar Değişebilir mi?	28
2.6.6. Tutumların Ölçülmesi	29
2.6.7. Tutum Ölçeklerinin Eğitimde Kullanılması.....	30
2.6.8. Tutum Ölçeklerinin Beden Eğitiminde Kullanılması	31
2.7.İlgili Çalışmalar	33
2.7.1. Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Çalışmaları	33
2.7.2. Diğer Alanlara İlişkin Tutum Çalışmaları	34
2.7.3. Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Yabancı Kaynaklı Tutum Çalışmaları.....	37
III. YÖNTEM	39
3.1. Araştırmanın Modeli.....	39
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	39
3.3. Veri Toplama Aracı	39
3.4. Verilerin Toplanması	41
3.5. Verilerin Analizi	41
IV. BULGULAR	42
V. TARTIŞMA VE SONUÇ	68
KAYNAKÇA	80
EKLER	89
EK-1.....	89
EK-2.....	91
EK-3.....	92

Tablolar Listesi	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo.1. Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Bilgiler		42
Tablo.2. Katılımcıların Yaş Durumlarına İlişkin Bilgiler		42
Tablo.3. Katılımcıların Yaşadıkları Yere İlişkin Bilgileri		43
Tablo.4. Katılımcıların Öğrenim Görmekte Oldukları Sınıfa İlişkin Bilgiler.....		43
Tablo.5. Katılımcıların Annenizin Öğrenim Durumu Nedir? Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler		44
Tablo.6. Katılımcıların Babanızın Öğrenim Durumu Nedir? Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler		44
Tablo.7. Katılımcıların Annenizin Mesleği Nedir? Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler.....		45
Tablo.8. Katılımcıların Babanızın Mesleği Nedir? Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler.....		45
Tablo.9. Katılımcıların Ailenizin Aylık Geliri Nedir? Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler.....		46
Tablo.10. Katılımcıların Okuldaki Başarı Durumunuz Nedir? Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler		46
Tablo.11. Katılımcıların Ailenizde Spor Yapan Varmı? Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler.....		47
Tablo.12. Katılımcıların Aileniz Spor Yapmanıza İzin Veriyor mu ? Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler		47
Tablo.13. Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları		48
Tablo.14. Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları		48
Tablo.15. Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları		49
Tablo.16. Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları.....		49
Tablo.17. Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları.....		50
Tablo.18. Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve sporla ilgili konuşmak çok zevklidir’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları		50
Tablo.19. Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları		51

Tablo.20. Katılımcıların ''Beden eğitimi dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları	51
Tablo.21. Katılımcıların ''Beden eğitimi dersinde işbirliği duygularım gelişir'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları	52
Tablo.22. Katılımcıların ''Beden eğitimi ve spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları	52
Tablo.23. Katılımcıların ''Gelecekteki öğrencilik yaşantımda beden eğitimi ve spor dersi almak istemem'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları	53
Tablo.24. Katılımcıların ''Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları.....	53
Tablo.25. Katılımcıların '' Okul ders programlarına beden eğitimi ve spor dersi koymak gerekli değildir'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları	54
Tablo.26. Katılımcıların '' Beden eğitimi ve spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları.....	54
Tablo.27. Katılımcıların '' Okul ders programlarının her yılında beden eğitimi ve spor dersi olmalıdır'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları.....	55
Tablo.28. Katılımcıların '' Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları	55
Tablo.29. Katılımcıların '' Beden eğitimi ve spor ile ilgili etkinliklerin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları.....	56
Tablo.30. Katılımcıların ''Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirilebildiğine inanırım'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları.....	56
Tablo.31. Katılımcıların ''Beden Eğitimi ve spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları	57
Tablo.32. Katılımcıların ''Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları	57
Tablo.33. Katılımcıların ''Beden eğitimi ve spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları	58
Tablo.34. Katılımcıların ''Beden eğitimi ve spor ile ilgili hiçbir şeye ihtiyaç duymam'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları	58
Tablo.35. Katılımcıların ''Beden eğitimi ve spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları	59
Tablo.36. Katılımcıların ''Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem'' sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları	59
Tablo.37. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması	60

Tablo.38. Katılımcıların Ailede spor yapan var mı? Sorusuna verdikleri cevaplara Göre Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması	60
Tablo.39. Katılımcıların Yaş Dağılımlarına Göre Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması	61
Tablo.40. Katılımcıların Yaşadığı Yere Göre Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması	61
Tablo.41. Katılımcıların Sınıf Dağılımlarına Göre Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması	62
Tablo.42. Katılımcıların Annelerinin Eğitim Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması	62
Tablo.43. Katılımcıların Annelerinin Eğitim Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması (Tukey Testi)	63
Tablo.44. Katılımcıların Babalarının Eğitim Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması	64
Tablo.45. Katılımcıların Annelerinin Mesleki Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması	64
Tablo.46. Katılımcıların Babalarının Mesleki Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması	65
Tablo.47. Katılımcıların Babalarının Mesleki Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması	66
Tablo.48. Katılımcıların Dersteki Başarı Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması	66
Tablo.49. Katılımcıların Aileniz Spor Yapmanıza İzin Veriyor Mu? Sorusuna Verdikleri Cevaplara Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması	67

KISALTMALAR

- MEB - Milli Eğitim Bakanlığı
GSGM - Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
AR-GE - Araştırma Geliştirme
AAÜV - Avni Akyol Kültür Vakfı
BESTÖ - Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği
n - Örneklem / Gözlem Sayısı
X - Ortalama
t - T testi
S - Standart Sapma
P - P değeri / Anlamlılık Düzeyi
KT - Kareler Toplamı
f - Frekans
% - Yüzde

I.GİRİŞ

Eğitimde, öğrenme sürecinde sadece öğrencilerin bilgi ve becerilerini geliştirmekle yetinmeyiz. Onların duygusal, toplumsal, zihinsel ve fiziksel yönleriyle de geliştirmek, değiştirmek, problemlerini çözecek bir bütün olarak kendilerine yeterli duruma getirmekle de yükümlüyüz (Ercan, 1998, s.9).

Okul programlarındaki etkinlikler (bilim alanlarına dayalı dersler, günlük yaşam sorunlarını çözme becerileri, duyuşsal ve psikomotor beceri ve hobiler, kültürel ve sosyal aktiviteler) çocukların bilişsel düzeylerine uygun olarak aşamalı olarak düzenlenmelidir. Yani ilköğretimde paylaşılan bir etkinlik bir üst eğitim kurumunda geliştirilerek sürdürülmelidir. Örneğin günümüz çocuklarının (özellikle büyük kentlerde) en büyük sorunlarından biri; yeterince psikomotor etkinliklerde bulunmamak, yeterince spor yapmamak olarak göze çarpmaktadır (Yapıcı, 2004, s.44).

Beden eğitimi; milli eğitimin ilkelerine uygun olarak kişinin beden, ruh ve fikir gelişimini sağlamaktır. İnsanın, toplum kurallarına uygun olarak yaşaması, birbiri ile olan ilişkilerinin iyi örneğini verebilmesi, yardımsever, insan haklarına saygılı, dürüst davranması, zeki, ruhsal ve bedensel yapı itibarıyla sağlıklı olmasıyla bağlantılıdır. Beden eğitimi, insanın sosyalleşebilmesi ve kişiliğini bulup doğru bir çizgi üzerinde yol almasında büyük rol oynar. Kısaca beden eğitimi bireyin beden sağlığını, ruh sağlığını, beden becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel kurallara dayalı oyuna, cimnastiğe, spora dönük araştırma ve çalışmaların tümünü kapsayan geniş tabanlı bir etkinliktir (Aracı, 2001, s.5).

Mademki beden eğitimi ve spor çocukların zihinsel, psikolojik ve fiziksel gelişimlerinde önemli bir yere sahip ise en iyi şekilde değerlendirmek durumunda olduğumuzu unutmamalıyız (Gökdemir ve Kılınc, 2000, s.182).

Öğrencileri tanıma, onların eğitimi belirli özellikleriyle öğrenme; planlama, uygulama ve değerlendirme işlevlerinde olumlu kararlar verebilme, sonuçlar alabilme olanağına kavuşmaktır. Öğrencileri tanıma eyleminde başarılı olabilmek için, onların yaşadıkları toplumsal çevreleriyle birlikte bir bütün olarak düşünmek, öyle ele almak gerekir. Öğrencileri tanıma amacınaysa, belirli teknikler uygulanarak varılır. Öğrencilerin tutumları onların başarılarını etkiledikleri için tutumlarının tanınması, geliştirilmesi ya da değiştirilmesi gerekir. Ayrıca toplumsal kurumlara, kurallara ve

değerlere karşı da olumlu tutumlar geliştirmek, onları bu yönleriyle tanıyarak gerçekleştirilebilir (Ercan, 1998, 83).

Tutumlar kişilerin davranışlarını şekillendiren duyuşsal etmenlerdir. Kişinin davranışının yönü ve şiddetini etkilerler. Eğitim ortamında son yıllarda yapılan çalışmalar öğrencilerin derse, materyale ve öğretmene ilişkin oluşturdukları tutumların ders başarısını etkilediğini ortaya koymuştur (Hünük, 2006, s.1).

Tutumlar öğrenme esnasında ortaya çıkan duygularla başa çıkma ve kontrol altına alma ile ilgili olup insan davranışlarına yön vermede önemli bir role sahiptir. Bir değer ve inanç sistemine bağlı olarak oluşan tutumların olumlu ya da olumsuz olması öğrenme sürecini doğrudan etkilemekte ve bireylerin gelecekteki yaşantılarına yön vermektedir (Bozdoğan ve Yalçın, 2005, s.241).

Bireyin ulaşmak istediği amacına; bu amaca ulaşmak için yapacağı eylemlere, eylemler sonucunda elde edeceği sonuca; kısaca tüm öğrenme durumuna ve buna ek olarak kendi kişilik özelliklerine ilişkin olumlu bir tutum içinde olmadığında, bireyin öğrenmesi engellenmiş olur. Duruma karşı takınılan olumsuz tutum, bireyin durumu reddetmesi yüzünden, durumu irdeleme, bilgi ve becerilerini eylemleri için kullanmada, öğrenmeye karşı hazır bulunuşluk ve güdülemede aşılması güç bir engeldir. Olumsuz tutum bireyin, sorununu çözmesinde yeteneklerini köstekler, onu beceriksizleştirir. Bireyi, yeteneksizleştirilen tutumlarından kurtararak, onu istenilen tutumlara sahip kılmak eğitimin görevidir (Başaran, 1992, s.297).

Literatürden elde edinilen bilgileri dikkate aldığımızda; eğitim sistemi içinde özellikle de beden eğitimi ve spor açısından öğrenci tutumlarının oldukça etkili olduğu, beden eğitimi ve sporun öğrenmeye etkisinin sadece psiko-motor ve bilişsel olarak değil duyuşsal olarak da değerlendirilmesi gerekliliği ortadadır. Eğitimde bedensel ve düşünsel etkinlikler kadar duygu ve değerlerin de ele alınması öğrencinin bir bütün olarak değerlendirilmesinde oldukça önemli olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı çekingenlik, isteksizlik ve vakitlerini daha çok arkadaş grupları ile internet kafelerde okul dışı ortamlarda geçirme eğilimi içinde olduğu söylenebilir. Diğer derslerde olduğu gibi beden eğitimi dersine karşı da ilgisiz ve devam etmeme eğilimi içindedirler. Öğrenciler demografik farklılıkları nedeni ile beden eğitimi dersine yönelik farklı tutum göstermektedirler.

Örneğin kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine olan tutumuna bakıldığında; Demirhan ve Koca (2004)'nın cinsiyet ve spora katılım açısından lise

öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları araştırma sonuçlarına göre; kızlar ve erkeklerin tutumları karşılaştırıldığında erkeklerin tutum puanları kızlara oranla daha yüksek bulunmuştur.

Gary ve David (1991) araştırmalarında kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha pozitif beden eğitimi tutumlarına sahip olduğunu, Sosyo-ekonomik seviyelerine göre de istatistiksel olarak anlamlı fark belirlemişlerdir.

Chung ve Phillips (2002)'in beden eğitimine olan tutum ve boş zaman egzersizi arasındaki ilişki başlıklı çalışmada fiziksel eğitime yönelik tutumlarda cinsiyet ve milliyet açısından anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Tayvanlı öğrenciler Amerikalı öğrencilerden daha olumlu tutumlara sahiptir. Erkekler kızlara göre daha fazla boş zaman egzersiz değerlerine sahip ve yine Amerikalı öğrenciler de Tayvanlı öğrencilerden daha fazla boş zaman değerlerine sahip olduğu görülmüştür.

Robazza ve arkadaşlarının (2006) fiziksel eğitim akrobatik hareketlerinin, bireylerin okul dışı boş zamanlarını fiziksel ve psikolojik zorluklarla sınıflandırılan macera sporlarına yönelimlerini değiştirmede etkin olup olmadığını araştırmışlardır. Bulgular katılımcıların tutumlarının değişmesinde müdahale etmenin etkili olduğunu göstermiştir.

Subramaniam and Silverman (2007) ortaokul öğrencilerinin beden eğitimine ilişkin tutumları konulu araştırmalarında genel olarak öğrencilerin beden eğitimine tutumları ve sınıf düzeyine göre fark araştırılmış. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin beden eğitimine tutumları pozitif çıkarken sınıf düzeyine göre ise ters orantılı çıkmıştır. Yani sınıf düzeyi yükseldikçe tutum değerlerinde azalma olduğu gözlenmiştir.

Altay ve Özdemir (2006)' in araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin tutum ortalamalarında sınıf düzeylerine göre anlamlı fark bulunmuştur. Hünük (2006)'ün araştırma sonuçlarına göre; sınıf düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı fark gözlenmiştir. Öğrencilerin tutum puan ortalamaları sınıf seviyesi yükseldikçe düştüğü gözlenmiştir. Literatürde de görüldüğü gibi öğrencilerin beden eğitimi ve spora tutumlarına birçok faktör etki etmekte olduğu gözlenmektedir. Bu yönü ile demografik, sosyo-ekonomik faktörler gibi birçok etken öğrencilerin beden eğitimine ve spora olan tutumların farklılaşmaya neden olduğu söylenebilir. Öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarında hangi faktörlerin farklılık gösterdiğinin bilinmesi dersin

işlenişi ve eğitim öğretim hedeflerine ulaşması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

Muğla'daki İlköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarında ailenin, onların ait olduğu çevrenin, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel düzeyinde etkisi olduğu düşünülmektedir. İlköğretim öğrencilerinin Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılımı onların bir bütün olarak gelişimlerine katkı sağlayacağı ve bu katkının daha olumlu ve etkili olabilmesi için ilköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarında farklılaşmaya neden olan faktörlerin iyi bilinmesi bu araştırmanın problemine neden oluşturmaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, Muğla İlindeki İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını incelemektir.

Araştırmada Muğla İlindeki İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile yaş, cinsiyet, yaşadıkları yer, ailenin gelir düzeyi, öğrenim gördüğü okul türü, öğrenim gördüğü sınıf düzeyi, annenin eğitim düzeyi, babanın eğitim düzeyi, annenin mesleği, babanın mesleği ve geçirmiş olduğu rahatsızlıklar, sakatlamalar, ailesindeki fertlerde spor yapanların varlığı yine ailesinin spor yapmasına izin verip vermemesi gibi etkenler arasındaki fark araştırılmıştır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Tutumlar, insan davranışına yön vermede önemli rol oynamakta, değer ve inanç sistemine bağlı olarak oluşmaktadır. Bu nedenle bireyin tutumlarının olumlu ya da olumsuz olması oldukça önemlidir. Olumsuz tutumlar, bireyin sonraki dönemlerdeki yaşamını da olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle insanların konu edilen duygu, ortam ve etkinliğe ilişkin tutumları önceden bilinirse, davranışlar kestirilebilir ve düzeltilir.

Eğitim açısından düşünüldüğünde öğrencilerin tutumu bilindiğinde onun davranışı kestirilebilir ve tutum ve davranışı arasındaki ilişkiden yola çıkılarak, onun dersin istendik hedeflerine ulaşması sağlanabilir (Hünük, 2006, s.9). Bu durumda tutumlar duyuşsal alan davranışları içinde gösterilebilir. Bloom da tutumları duyuşsal giriş özellikleri olarak ele almaktadır (Bloom, 1998, s.87).

Duyuşsal alan, ilgi duyma ve dikkat etme ile başlayan, çok yönlü bir değer sistemi ve yaşam felsefesi geliştirmeye kadar uzanan özellikleri kapsamaktadır. Bu özellikler bizi biz yapan özelliklerdir. Çünkü değerlerimize göre yaşarız. İnsan olmak bu değerlere sahip olmak demektir. Tutumlar biraz daha farklıdır. Belli bir biçimde davranmaya neden olan eğilimler içerir. Ancak değerler kadar güçlü değildir. Tutumlar, yer ve zaman gibi şartlara göre değişebilir. Diğer bir deyişle durgun ve katı değildir. Öğretmenini seven öğrencinin dersi de sevmesi, öğretmenin ters tepkisi ile karşılaşan öğrencinin dersi sevmemesi tutumun değişken olduğunu bize göstermektedir (Genç, 2001, s2).

Sosyal çevremiz açısından tutumlar değerler ve inançlarımız önem taşımaktadır. Olaya bu yönden bakıldığında öğrencilerin de tutumları çevresi açısından önem taşımakta olduğu gibi içinde yer aldığı sosyal çevre ile etkileşimi nedeni ile tutumlarının da çevresi tarafından etkileneceği düşünülebilir.

Öğrencinin tutumuna etki eden faktörlerin bilinmesi ve tutumlarına olumsuz yönde etki eden faktörlere karşı önlemlerin alınması sonucunda derse olan olumlu tutumlarının artması da mümkün olabilir. Bu sayede öğrencinin derse olan devamı, hoşlanma, ilgisinin artması, derse etkin katılımı gibi gelişmeler yaşanabilir. Bu durumda başarıyı olumlu etkileyebilir. Eğitim öğretimin etkinliği açısından bu durumun oldukça önemli olduğunu düşünmekteyiz.

İlköğretim ikinci kademedeki öğrencilerin üzerinde yapılan bu çalışmada öğrencilerin beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarına etki eden yaş, cinsiyet sosyo-ekonomik vs. faktörlerin ortaya konulması Milli Eğitim Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün gerekli çalışmalarına ışık tutması için önemli bir sonuç olacağını düşünmekteyiz. Ülkemizde beden eğitimi ve spora katkısı açısından bu araştırma benzer çalışmalara da ışık tutabilir.

1.3. Problem

İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında farklılıklar var mıdır?

1.4. Alt problemler

1. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları nasıldır?
2. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin cinsiyetlerine göre tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yaşlarına göre tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf dağılımlarına göre tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
5. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okul başarı düzeylerine göre tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
6. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin annelerinin eğitim durumlarına göre tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
7. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
8. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin annelerinin mesleklerine göre tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
9. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin babalarının mesleklerine göre tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
10. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin ailelerinin aylık gelirlerine göre tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
11. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yaşadıkları yere göre tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
12. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin ailelerinin spor yapmalarına izin vermesine göre tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.5. Sayılılar

Araştırma yapılırken ve bulgular yorumlanırken aşağıdaki hususlar göz önünde tutulmuştur.

1.Araştırmaya katılan öğrencilerin anket sorularını samimiyetle cevapladıkları varsayılmıştır.

2.Öğrenciler araştırmaya gönüllü olarak katılmışlardır. Çünkü ölçek gönüllü öğrencilere uygulanmıştır.

3.Anket hakkında bilgi verilerek öğrencilerin motivasyonlarını arttırmak için yapıldığı söylenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin isimleri gizli tutulmuştur.

4. Araştırmanın örneklemini evreni temsil edecek nitelikte olduğu varsayılmıştır.

1.6.Sınırlılıklar

1.Araştırma bulguları 2010 yılında Muğla merkezdeki 5 İlköğretim Okulu ile Fethiye İlçesindeki 3 İlköğretim okullarında okuyan 6,7.ve 8. sınıflardaki İlköğretim öğrencilerinden 232'si erkek, 226'sı kız olmak üzere toplam 458 öğrenci ile sınırlıdır.

2. Bu araştırma, araştırmacının maddi imkân, zaman ve ulaşabildiği kaynaklarla sınırlıdır.

3.Bu araştırmanın bulguları Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen likert tipi bir ölçek olan Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği (BESTÖ) kapsamına giren niteliklerle ve belirlediğimiz değişkenlerle sınırlıdır

II.GENEL BİLGİLER

2.1. Beden Eğitimi Ve Spor Kavramları

Beden Eğitimi kavramının sözcük olarak ortaya çıkması batı dillerinde 18. yüzyıl ortalarına rastlar. Büyük Eğitim Reformu hareketlerini destekleyenler 19. yüzyılın geleneksel okul, Tumeni“ ne karşı bir tepki olarak beden eğitimi yerine spor deyimi tercih etmişlerdir (Brodmann 1984, s.243).

Nitekim bu yüzyılın ilk çeyreğinde okul Beden Eğitimi anlayışıyla yeni bir çığır açan Avustralyalı biyolog- eğitimci Gaulhofer “Beden Eğitimi insan bedeni yoluyla yapılan genel eğitim, etkinlik noktası, insan bedeni; amaç insanın tüm kişiliği ve bütünüdür şeklinde tanımlamıştır.

Strchmeyer; Beden Eğitiminin; insan vücudunun eğitimi olduğunu, bu eğitim anlayışında bedensel hareketlerin kendi özünde bir değeri olmayıp araçsal bir değeri olduğunu savunmuştur (Strchmeyer 1983, s.190). Beden Eğitimi hareket etmeyi öğretmek ve hareket yoluyla öğrenmek biçiminde tanımlayan Tamer; fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesi gerektiğini açıklamıştır (Tamer 1987, s.6).

Öztürk Beden Eğitimi etkinliklerini, “her bireyin kendi fiziksel sağlık ve yeterliliği ölçüsünde katılacağı, kendini ifade edeceği etkinlikler olduğunu, vücudun yapı ve fonksiyonunu geliştirebilmeyi eklem ve kasların kontrollü ve dengeli bir biçimde didaktik olarak gelişmelerini sağlamayı, okul çağı sonrası iş ve rekreatif faaliyetlerin süresi içinde harcanan fiziki gücü en ekonomik tarzda kullanmayı dolayısıyla organların kontrolünü metotlu bir Şekilde hareket ettirmesini öğreten faaliyet sistemidir” diyerek ifade etmiştir (Öztürk 1982, s.9).

İnsanın bireysel eğitimine yönelik fiziksel etkinlikleri söz konusu olduğunda, çağdaş okul kuramcıları beden eğitimi deyimi yerine spor deyimini kullanmaktadır. Ne var ki, Sporu tek ve kesin bir tanıma sığdırmak olanaksızdır.

Spor kelimesi etimolojik köken olarak disport (dis ve portuer) kelimelerinden türemiş olup işten uzak durmak anlamına gelir. Bir başka deyişle spor; ağır bir iş değil eğlenme manasındadır. Çalışmak ile oynama arasındaki tek fark tutumdaki değişikliktir. Spordaki tutum oyun tutumudur; onu yaşarken duyulan zevktir; sadece elde edilen sonuç söz konusu değildir. Bu nedenle spor özü gereği bir oyundur (Özbydar 1983, s.31).

Son yıllarda sporun özüyle kullanılan biçimi çok farklılaşmış ve değişik ifadelerle yeni tanımlar yapılmıştır. Spor; insanın doğasında bulunan saldırganlığa barışçı boşalma olanakları sağlamakta, saldırganlık içgüdüsünün denetim altına alınması için bir yarışma ortamı yaratmaktadır (George 1979, s.9).

Spor kendine özgü kuralları olan, bu kurullarla yönetilen, kuralların dışına çıkıldığında anlamını yitiren, bireysel ya da takım halinde yapılan, kazanmaya yönelik bedensel etkinliklerin tümüdür (Demirci 2006, s.5).

Başka bir tanıma göre, ferdin tabii çevresini, beşeri çevre haline getirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren belirli kurallar altında araçlı veya araçsız ferden veya grupla, boş zaman veya tüm zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı, sosyalleştirici, ruh ve fiziği geliştiren rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir kavram olarak ortaya konulmaktadır (İnal 2003, s.4).

Yukarıda tanımlardan yola çıkarak sporun genel amacı özetlenecek olursa; tüm fertlerin spor yapmasını sağlayarak, sağlıklı, mutlu, çalışkan, moral değerleri yüksek, dinamik ve çağdaş bir toplum yaratmak ve topluma karşı görev ve sorumluluklarını bilen, beden ve ruh sağlığı yerinde, yaratıcı, üretken, ahlaklı, erdemli ve fazilet örneği nesiller yetiştirmek ve toplumun tüm fertlerini dinamik ve zinde tutmaktır (Yetim 2003, s.46).

2.2. Beden Eğitimi ve Sporun Temel Amaçları

Günümüzde beden eğitimi ve spor, yetişmekte olan nesillerin temel kaynağı olan fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimini amaç edinen ve genel eğitimin tamamlayıcısı ayrılmaz bir parçası olarak görülen bilinçli ve planlı faaliyetlerdir (Yıldıran, Yetim, 1996, s.37).

Beden eğitimi ve sporun temelde genel amacı; beden eğitimi ve sporu günlük yaşantımızın vazgeçilmez bir parçası haline getirmektir. Bir farklı ifade ile beden eğitim ve spor; bireyin fiziksel ve motorsal gelişimine katkı sağlanması yanında, bireylere bedensel sağlığını koruma ve rekreasyon alışkanlığı kazandırmayı öngörmektedir.

Böylece, ferdin fiziksel kapasitesinin en üst düzeyde tutulması ve geliştirilmesi hedeflenmekte, ayrıca bireylerin sosyal kaynaşma ve insancıl değerler kazanma açısından da gereksinimleri dikkate alınmaktadır. Bu yönde; Türk Milli Eğitimin

Amaçları, Atatürk ilkelerine dayalı demokratik Türk toplum düzeninde; kişinin milli, ahlaki, insancıl ve üstün değerler geliştirmesi hedef olarak kabul edilmiştir.

Beden eğitimi ve spor eğitiminden amaç; tüm kişiliğin eğitimidir. Bu amaca yönelik spor eğitimi, zihinsel olduğu kadar fiziksel ve moral eğitimi de ön görmekte, bireyi bütün yönleriyle geliştirmeyi amaçlamaktadır. Dolayısıyla, beden eğitimi ve spor eğitimi; bireyin bedensel, ruhsal ve toplumsal bütünlüğünü zedelemeyen, kişinin toplum yararına en uygun gelişiminin sağlanmasının yanında; sağlıklı, mutlu ve güçlü olma, kişilik, karakter ve ahlaki değerler kazanma, kültürleşme, toplumsallaşma eğitimi demektir.

Bir bakıma spor eğitimi; bireyin büyüme- gelişimini sağlayan en güçlü eğitim alanıdır ve yerine getirmesi gereken bir vatandaşlık görevidir (Kale; Ersen 2003, s.7).

Beden eğitiminin amaçlarının daha iyi bir şekilde yorumlanabilmesi için, çeşitli otoritelerin beden eğitiminin amaçları hakkındaki düşüncelerine bir göz atmakta yarar vardır:

1965 yılında, Amerika Sağlık, Beden Eğitimi ve Rekreasyon Birliği, beden eğitimin beş önemli amacını şöyle ifade etmiştir:

- 1-Çocukların ve gençlerin etkili ve becerikli bir şekilde hareket etmelerine yardımcı olmak
- 2-Çocukların ve gençlerin hareketi anlaması ve değerlendirebilmesi
- 3-Harekete bağlı olan belli bilimsel prensiplerin anlaşılması ve değerlendirilmesi
- 4-İnsanlar arasında daha iyi ilişkiler kurmak
- 5-Organizmanın çeşitli sistemlerinin gelişmesi

İ.Şiclovan'a göre (1979) beden eğitiminin genel amaçları şunlardır:

- 1-Vücudun uyumlu olarak büyümesi ve gelişmesi
- 2-Temel motor becerilerinin ve özelliklerinin oluşturulması ve pekiştirilmesi
- 3-Sosyal hayatta sergilen olumlu ve çağdaş kişilik özelliklerinin geliştirilmesi
- 4-Çeşitli spor branşlarının uygulanması için ilginin artırılması (Günsel 2004, s.11).

Beden eğitimine çocuğun hareket ve oyuna en çok ihtiyaç duyduğu bir zamanda özellikle ilköğretim döneminde başlanmalıdır. Çünkü belli bir yaştan önce

kazanılmayan hareket, beceri ve spor yapma alışkanlıklarının sonradan edilmesi oldukça güçtür, hatta olanaksızdır. Beden eğitimi çocukların ihtiyaçlarını karşılar (Nebioğlu 2006, s.14.).

Görüldüğü gibi, gelecekte toplumda sorumluluklar yüklenecek yetişkinlerin; iyi alışkanlıklar edinmesinde, gerek bireyler arası gerek toplumlar arası iyi ilişkilerin kurulmasında ve devam ettirilmesinde aynı zamanda barış içinde mutlu yaşamada, çocuklukta başlayan spor faaliyetlerinin büyük bir önemi vardır (Koç 2005, s.11).

Beden eğitimi oyun ve spor eğitim amaçlarına ilişkin planlama, program ve uygulamalarda, kişilik gelişim kuramları incelendiğinde görülecektir ki, özellikle gelişim dönemleri eğitim süreci ile yoğun çalışma halindedir. Bu çalışmalar, öğretim yaklaşımları ile ne kadar ilişkilendirilirse, hedef ve amaçlara ulaşma düzeyi o denli kolay olacaktır. Ayrıca gelişim dönemlerinin göz önüne alınması eğitimi büyük ölçüde etkileyecek, yeni öğretim yaklaşımları geliştirmesine neden olacaktır (Topkaya 2004, s.67).

2.2.1. Beden Eğitimi ve Spor Çocuğun Hangi Gereksinmelerini Karşılar?

Çocuklar, okula farklı çevrelerden gelirler. Bu nedenle onların, her biri değişik geçmişe, yeteneğe, ilgi ve gereksinimlere sahiptir. Çocukların üst düzeyde gelişimlerini sağlayabilmek için öğretmen, öğrencilerin özelliklerini ve gereksinimlerini olabildiğince iyi bilmelidir. Öğrencilerin her birinin öğrenme yeteneğini kısıtlayan ya da arttıran doğal ve toplumsal etkenlerin bilinmesi, onları daha iyi anlamada ve uygun etkinlikler düzenlemede öğretmene yardımcı olacaktır.

Beden Eğitimi ve Spor çocuğun;

1. Hareket etme
2. Motorsal beceriler yoluyla yaşantı edinme
3. Mücadele etme ve takdir edilme
4. Başka çocuklarla oynama gibi gereksinmelerini karşılar (Yavaş ve İlhan, 1996, s.23).

2.3.Hareket Eğitiminin Hedefleri

Hareket eğitimi bireylere veya gruplara gereksinmesi olan basit veya karmaşık hareket etme becerilerini öğretmek genel eğitimi güçlendirmeyi hedefler. Yani hareket eğitimi her bireyi kendi kapasitesi doğrultusunda fiziksel, bilisel, sosyal, duyuşal bütünlük içerisinde geliştirerek sağlıklı yaşamasına katkıda bulunmak yoluyla, spor öğretiminin en temel hedefini oluşturur. Bir baksa deyişle hedeflere ulaşmak için hareket eğitimi programları kapsamındaki amaçlar birer araçtır.

Spor eğitiminde hedef ise sporu, eğitim bütünlüğü içinde bir yaşam biçimi olarak benimseyip yasama dönüştürecek, geleceğin gelişmiş, çağdaş, nitelikli, uygun yenilik ve değişimlere ayak uydurabilen insanları ve toplumları oluşturmaktadır. Hareket eğitimi programlarının saptanan amaçlara ulaşabilmesi için uygulayıcıları olan beden eğitimi öğretmenleri, spor eğitimcileri, yönetici ve antrenörler etkinliklerini planlarken aşağıda yer alan faktörleri dikkate almalıdırlar. Hem sınıf öğretmeni hem de branş öğretmeni bu alanın öğretiminde kullanılacak yöntemleri iyi bilmelidirler. Hareket öğretiminde çeşitli öğretim yöntemlerinden yararlanılmalıdır (Çamlıyer 1997, s. 25).

Beden eğitimi derslerinde öğrenci sayısı çok fazla olmamalıdır. Çocuk ve gençlerin teknik becerilerini geliştirirken; fiziksel ve psikolojik gelişmelerindeki asama ve farklılıkları tanıyabilmeli ve uygun adaptasyonları yapabilmelidirler. Beden eğitimi öğretmenleri diğer başka branştan olan eğitimcileri ve yöneticileri ve spor yapmanın önemi ve gereği konularında bilgilendirme yoluna gitmelidirler.

Yasamın özü grupla etkileşmeyi gerektirmektedir. Bu nedenle çocuklar kendi gelişmelerini tanıırken, ikili veya grupla iletişimi nasıl kurabileceklerini, kendi bireysel katkılarını, diğerlerinin onlara yapabilecekleri katkıların boyutlarını erken yaşlarda tanıyıp öğrenmelidirler.

Bu gibi özellikleri çocuklar ve gençler en iyi şekilde organize edilip planlanmış beden eğitimi ve spor aktiviteleri yoluyla geliştirebilirler. Burada öğretmenler aktivitelerin çeşitli olmasına dikkat etmelidirler. Çünkü her çocuğun ilgi duyduğu ve yapabildiği etkinlikler farklı olabilir.

2.3.1. Hareket Eğitiminin İlköğretim Çocukları İçin Önemi

Genel eğitimin amacı bireylerde istenilen normlarda çok yönlü gelişim ve değişimi sağlayarak istendik davranışlar geliştirmektir. Bu amaca ulaşılabilmenin yolu çok değişik yöntem ve araçlar kullanmaktan geçer. Bu kapsamda bireylerde değişiklik yaratacak her konu ve ders birer araç durumundadırlar.

Bunların içinde matematik, sosyal bilgiler, fen bilgisi, resim, müzik, beden eğitimi vb. birçok dersi sayabiliriz. Bu derslerin her birinin kendi içinde değişik amaçları vardır. Bu amaçlara ulaşılacak yollar bir araç olabiliyor iken genel eğitim içerisinde düşünüldüğünde bunların tümü birer araç konumunda değerlendirilirler. İşte beden eğitimi dersleri kapsamında sunulan hareket eğitiminin kendi amaçları olmasına karşın genel eğitim bütünlüğü içerisinde dersin kendisi, konuları, uygulanacak yöntemler ve kullanılacak araçlar her biri genel eğitimin amaçlarına ulaşmaya yönelik araçlar konumundadır.

Hareket eğitimi; yukarıda da değişik şekillerde açıklandığı gibi çocuklarda sağladığı çok yönlü gelişme ve değişimle bir araç olarak genel eğitimin su temel amaçlarına ulaşılabilmesini sağlayabilir (Çamlıyer, 1997, 67).

1. Bireyin kendi kapasite ve yetenekleri doğrultusunda özelliklerini geliştirip daha ileriye
Götürebilmek

2. Bireye demokratik yaşamın gereği olan sorumluluk duygusunun gelişmesi, haklar ve ödevler bilincinin gelişmesi, kendine ve başkalarına saygı duyabilmesi için uygun ortamlar hazırlamak Bu maddeler kapsamında ilköğretim programları içinde, beden eğitimi dersinin sağladığı katkılar önem derecesine göre birinci sırayı almaktadır. Bu nedenle asla okul programlarının dışında tutulmamalı veya önemsiz görülmesine izin verilmemelidir. Aslında veliler, diğer öğretmenler, okul yöneticileri, diğer halk böylesi yarar sağlayan bir programa iyi ve uygun yapıldığı sürece karşı çıkmamaktadırlar.

Uygulamalardaki görülen bazı basit aksaklıklara bakıldığında beden eğitimi dersi ile ilgili sıkıntıların, bu dersin önem ve gereğinin yeterince iyi anlaşılmasından kaynaklandığı söylenebilir. Bunun için de spor eğitimcilerine konuyla ilgili tüm eğitimcileri bilgilendirme çerçevesinde yeni görevler de beklemektedir. Tüm bunların neden olduğu yetersiz programdan, tesis ve malzeme eksikliğinden kaynaklanan sıkıntıların varlığı ise daha da çıkmaza sokmaktadır.

Bu anlayışlardan ve çeşitli nedenlerden dolayı ilköğretimde yeterince beden eğitimi dersinin islendiğini söyleyebilmek mümkün görülmemektedir. Buna yeterince uzman elemanın yokluğu da eklendiğinde beden eğitimi dersinin amaçlarına ulaşabilmek mümkün olmamaktadır. Özellikle ilköğretim programları ya hiç uygulanmamakta veya ortaöğretim programlarının kötü bir kopyası şeklinde uygulanmaya çalışılmaktadır (Çamlıyer, 1997, s.71). Beden eğitimi derslerinin tek amacı eğlendirmek ve eğlenmek değildir. Belki eğlenmek çocuğun birinci amacı olabilir. Ancak bir oyunu eğlenceli kılan oyunla ilgili becerilerin önceden kazanılıp geliştirilmesine bağlıdır. Diğer bir yandan da bazı becerileri kazanmak ve geliştirmek için yapılan tekrarlar ve uygulamalar çocuklar açısından bazen hiç de eğlenceli ve sürükleyici gelmeyebilir.

Bu durumlarda öğretmenin işlevi konunun sunulduğu ortamların ustaca değiştirilip cazip hale getirilmesini sağlamak ve motivasyonu arttırmak olmalıdır. Unutulmamalıdır ki eğitim gelişim, değişim ve yenileşme kavramlarıyla eşgüdümlüdür. Dolayısıyla hareket eğitimi de genel eğitim kapsamında fiziksel açıdan bedeni hem de beden yoluyla diğer alanlardaki bilişsel, sosyal, duyuşsal alanlardaki gelişim ve değişimleri sağlamaktadır. Beden eğitimi ve spor çalışmalarında, hareket eğitimi üç basamakta gerçekleştirilir (Çamlıyer, 1997, s.74).

1.Basamak: Hareket açıklanır, örnek olarak gösterilir. Çeşitli eğitim araçları kullanılarak, öğrenci tarafından en iyi şekilde yapılması sağlanır.

2.Basamak: Hareket uygulanır, kaba formu kavratılır. 3.Basamak: Hareketin akıcı bir şekilde yapılabilmesi için değişik bağlantılarla ve çeşitli araçlar kullanılarak yeterince tekrarlatılır. Öğretmen yapılan yanlışları anında düzelterek hatalı davranışların yerleşmesini önler

2.4.Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor

Eğitim; öğretmenlerin, bilgi yetenek ve çeşitli değerleri öğrencilere aktardıkları sistematik oluşum veya bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak, istedik davranış değişikliği oluşturma sürecidir. Daha geniş bir tanımla eğitim, toplumun genç üyelerinin var olan kültüre, yetişkin üyelerce bilinçli, amaçlı ve düzenli biçimde hazırlanması süreci. Kısaca, öğrenme deneyimlerinin yönlendirilmesidir (Güney, 1998, s.89).

Milli eğitimin genel amaçları içinde; “Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek” ibaresi de yer almaktadır (MEB, 2000, s.40).

Sağlıklı nesiller yetiştirmede, beslenme ve gıda almanın yanında en büyük etken spor ve beden eğitimi gelir, beden eğitiminin insan bünyesine kişilik, karakter, dürüstlük kendine güven ailesine ve ulusuna karşı sorumlu hissettirme payı toplumumuz tarafından kabul edilmiştir (Kuş, 1993, s.73). Yine beden, ruh ve zihin sağlığı korunmayan çocuğun iyi eğitilmesi olanaksızdır. Bugün birçok eğitim yetkilisi, hatta ana baba “ okullar çocuk bakım yeri değil” diyorlar. Bu anlayış kökten yanlıştır. Gelişmiş ülkelerde zorunlu eğitimin 19-20 yaşına kadar uzatılmasını nedeni, çocukları daha bilgili kılmak değil, onlara emin ellerde bakmak ve onları korumaktır. Sağlıklı insan, ileri yaşlarda birçok bilgi ve beceri elde edebilir (Altunkaya, 1999, s.31).

Beden eğitimi ve spor, insanın bedensel ve ruhsal eğitimine doğrudan olumlu etkilerde bulunurken, kişinin bu eylem içinde kendini tanımasına ve tanıtmasına, toplum yaşamında yerini almasına yardımcı olur (Yolcu, 1991, s.69).

Tamer ve Pular (2001)’a göre Beden Eğitimi, kişinin fiziksel hareketlere katılmak suretiyle davranışlarında kasıtlı olarak beden eğitiminin amaçlarına uygun (bedensel, duygusal, sosyal ve zihinsel) değişme meydana getirme sürecidir. Beden eğitiminde eğitimin diğer alanlarından farklı olarak “hareket öğrenme ve hareket yoluyla öğrenme” esas alınmaktadır. Bir başka deyişle beden eğitimi “fiziksel hareket yoluyla insanın eğitilmesidir.”

Eğitim yoluyla insanlarda bilgi, tutum ve beceri yönünden özlenen davranışlarda bulunulması hedeflenmektedir. Bu hedefin gerçekleştirilmesi salt öğüt verme, kitap okuma, konferans düzenleme vb. etkinliklerle mümkün olmamaktadır. Etkili bir eğitim, fiziksel mekânlar içinde özenle düşünülüp, düzenlenmiş programlar aracılığıyla yapılmaktadır (Koç, 1991, s.92).

Kültür kazandırma ve kazanım, yani kültürlenme eğitimidir. Bu kapsamda ele alındığında, spor eğitimi de bir kültürlenme etkinliğidir; çünkü spor eylemdir (Demirhan, 2003, s.93).

Spor da eylem yetisi ise spor yapmaktan ve spor yapmaya ehil olmaktan fazla bir şeydir. Çok boyutludur, zengin ve toplumsal bir olgudur (Grössing, 1991, s.49).

Hareket eğitiminin amacı, insanın eğitiminin tümlüğünü kapsar. İnsan kültür yaratan bir varlıktır. O bir kültür varlığıdır. Bundan dolayı, onun bedeni kültüre uygun biçimde geliştirmesi gerekir. Hareket eğitimi, beden kültürü için bir yoldur (Grössing, 1991, s.53).

İnsan özsel bir varlık olarak harekete gereksinim duyar. Çocuk birçok hareket deneyimi kazanarak gelişir. Yetişkin insan, hareketle zengin ve neşeli bir yaşama sahip olur. Yaşlı insan, eğer hareket ederse daha da hareketli, daha yüceleşerek yaşamını sürdürür.

Bu bağlamda okulun en önemli görevi, insanları, yaşam boyu hareket için eğitmelidir. Bilinsin ki, çocuk için, yetişkin ve yaşlı için, hareket sevinci daima yaşam sevincidir (Grössing, 1991, s.53).

Çağımızda görülen baş döndürücü gelişme ve değişimler ile teknolojik ilerlemeler, insanı birçok yönden etkilemektedir. Bu gelişme ve değişimler karşısında, bütün toplumlar nitelikli insan gücü yetiştirmek zorundadırlar. İnsanların, özellikle gençlerin beden ve ruh yapısının eğitilip geliştirilmesinde en uygun ve önemli araç, hareket faktörünün hemen her çeşidini ve bütünü prensiplerini kapsayan beden eğitimi ve spor eğitiminin büyük bir önem taşıdığını hepimiz takdir etmekteyiz. Artık modern eğitim anlayışı, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde, okul içi ve dışı gençlerin zihni gelişmesini olduğu kadar, bedeni ve ruhi gelişimlerini de sağlayacak metotları araştırmaktadır.

Bu yaklaşım içinde, etkili ve cazip eğitim, öğretim aracı olan sporcu eğitim sistemi içerisinde gerekli önemin ve önceliğin verilmesini zaruri kılmaktadır. Gerçekten de 1982 anayasamızın 59. Maddesinde Devletin, her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri almasını kabul etmiş, sporun kitlelere yayılmasını teşvik edeceğini ifade etmiş ve başarılı sporcunun da devlet tarafından korunacağını dile getirmiştir (GSGM, 1990, s.105).

Yine bu konu ile ilgili olarak 1999 yılında yapılan spor şurası eğitim ve öğretim kurumlarında spor ve spor teşkilatı ilişkileri komisyonu raporu ve ön komisyon raporunun sonuçlarından biri: Ülkemizde sporun her kesime yaygınlaştırılması, sporun bir yaşam biçimi halinde benimsetilmesi ve performans sporcularının yetiştirilmesi için eğitim ve öğretim kurumlarında beden eğitimi ve spor faaliyetlerine gerekli önemin verilmesi ve yasal düzenlemelerin yapılmasına ihtiyaç olduğu vurgulanmıştır.

Öneri, çözüm yolları, hedefler kapsamında uzun vadeli olarak ilk ve ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi dersleri zorunlu olarak okutulmalı, haftada en az üç saat olmalı, bu konuda gerekli düzenleme yapılmalıdır. Dersler hafta içinde 2+1 (derslerden biri teorik diğerleri pratik) olarak yapılmalıdır. Ayrıca haftada iki saatte seçmeli ders olarak uygulanmalıdır ifadelerine yer verilmiştir (GSGM, 1999, s.11).

Yaka (1991)'ya göre beden eğitimi dersine gereken önemin verilmeyişinin iki nedeni; beden eğitiminin insan eğitimi içindeki gerçek işlevi, eğitimin gerçekleştirilmesine olan katkıları bir türlü kavranamaması ve özellikle son yıl on yıllık dönemde eğitim sistemimizin iki sınava (ÖSS ve LGS) göre ayarlanır olmasının getirdiği yanlışlıktır.

Beden eğitimi, spor alanında gelişmiş olan Avustralya ve Almanya gibi ülkeler sistemlerini kurmuşlar; insan ve madde kaynaklarını en akılcı olarak kullanmışlardır. İnsanın beden, ruh, zihin, benlik, vicdan, ahlak gibi yapılarını ciddi olarak işletmişlerdir.

İlgili tüm tesisler, okullar, ders programları vs. her şeylerini tamamlamış; nasıl kaliteli eleman yetiştireceklerini: ders programlarında haftada bir defa beden eğitimi ve spor dersleri yerine; ilkokuldan orta ikiye kadar genel beden eğitimi; ortaokul ikiden lise ikiye kadar beden eğitimi ve en az iki saat ders içi spor faaliyetleri ve ekstra olarak da ders dışı spor faaliyetleri bulunmaktadır.

Bunların yanında: bazı spor çalışmalarına 1-2 ay süresince haftada 4 saat ve bir gün gibi ilgili spor merkezlerinde yapılmaktadır. Bitiren çocuklara temel ya da değişik basamaklar sertifikası verilmektedir. Bunların dışında: aileler çocukları ile beraber spor çalışmalarına katılmaktadırlar (Akdenk, 1993, s.76).

Japon ortaöğretim akademik programda, haftada 9 saati akademik olmayan derslere ayrılır. Bu sürede erkekler 4 saat beden eğitimi kızlar ise 2 saat beden eğitimi ve 2 saat de ev ekonomisi dersleri alırlar. Bunun yanında erkekler ve kızlar 1 saat sağlık, 2 saat de güzel sanatlar dersi almaktadırlar (AAÜV, 1996, s.84).

Spor, başarıyı genişletme ve yarışmada üstün gelme amacını içerir. Bunun için bedensel açıdan daha yetenekli olanların seçilmesi, seçilenlerin sürekli ve yoğun bir eğitimle yetiştirilmesi gerekir. Spor, gerçek anlamda başarı gücünün artırılması ve kişisel açıdan en yüksek noktaya çıkarılması yolunda gösterilen yoğun çabadır (Aracı, 2001, s.5).

Spor farklı düşüncede, farklı inançta ve farklı çizgide olan insanları birleştiren, bir araya getiren, yer yer sevindiren, yer yer eğlendiren, yer yer de ağlatan toplumsal önemli bir olgudur. Ülkemizde sporun gelişerek dünya standartlarını yakalayabilmesi için sporun toplumun büyük bir kesimin desteğine ihtiyaç vardır. Toplumun desteğini alabilmek için ise öncelikle sporu insanlarımıza benimsetmeliyiz. Bu nedenle sporla uğraşan bilim adamlarımızın ve yöneticilerimizin öncelikli olarak yapması gereken çalışmaların başında, sporu halkın inanç ve tutumlarıyla bütünleştirmeye yönelik çalışmalar olmalıdır (Üzümlü ve Mirzeoğlu, 2003, s.497).

Eğitim sporun en önemli boyutlarından birisidir. Spor bu boyutu ile ele alındığında iki şekilde değerlendirilmesi gerekir. Spor için eğitim ve eğitim için spor. Spor için eğitimde spor amaçtır ve sporun en üst düzeyde gerçekleştirilebilmesi için eğitimden yararlanır. Sporcu eğitimi, antrenör eğitimi, seyirci eğitimi, hakem ve spor yöneticilerinin eğitimi söz konusudur. Eğitim için sporda ise spor, eğitimin hedeflerine ulaşması için kullanılan araçlarda sadece bir tanesi ama belki de en eğlencelisi ve doğru kullanıldığında en etkilisidir (Öztürk, 1998, s.77).

Spor olgusu günümüzde bazı yoz görünümü ve amaçtan sapmasına karşın insanların serbest zamanlarını değerlendirme, toplumsallaşma, sağlık, saldırganlık dürtülerini törpüleme, estetik ve yaratıcılık eğitim alanındaki gördüğü işlevlerle gerçek bir toplumsal kurum olmuştur (Orhun, 1991, s.63). Sporun toplumsal ve sağlık boyutları, çoğu kez arka plana itilerek yalnızca spor yapma amaç olmaktadır. Çocuğun spor üstüne düşünce üretmesine olana vermemektedir (Grössing, 1991, s.50).

2.5. İlköğretimde Beden Eğitimi Dersi ve Çocuğun Gelişiminde Beden Eğitiminin

Yeri

20. yüzyılda okullarda uygulanan Beden Eğitimi programlarına ilksin bazı gelişmeler oldukça önemlidir. Bunlardan hareket analizine dayalı yaklaşım, gelişimsel dönemler yaklaşımı ve hümanistlik anlayışa dayalı yaklaşıma göre hazırlanmış programlar en çok ilköğretim düzeyinde uygulanmakta ve eğitim programlarını geliştirmek için kullanılmaktadır. Bunlardan hareket analizine dayalı yaklaşımda kullanılan her aktivite, belli hareket yeteneklerini geliştirmeye ve ilerletmeye yardımcı olacak şekilde seçilmiştir (Yaylacı, 1998, s.11).

Hareket analizine dayalı yaklaşım; çocuklara hareket etmeyi öğreten bir beden eğitimi yaklaşımıdır. Gelişimsel yaklaşım, vücutlarını kullanmada çocukları eğitmeyi

amaçlayan bir beden eğitimi yaklaşımıdır. Programın merkezinde “hareket” kavramından ziyade “çocuk” yer alır. Bireysel eğitim verilerek, her bir çocuğun başarısının üzerinde ayrı ayrı önemle durulmaktadır. Öğretmen çocukların “gelişimlerine uygun aktiviteler seçilmelidir” ilkesini eğitim programlarına yansıtmakla görevlidir.

Beden eğitimi ve spor programları bugün, modern eğitim programını benimsemiş olup daha çok hümanistlik bir anlayışa dayanır. Hümanistlik yaklaşımda programlar, çocuğun tüm gelişimini destekleyen fiziksel, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını bütünleştiren ve zihinsel ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan bir anlayış hâkimdir. Bütün gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de beden eğitimi ve spor, ilköğretim okulları eğitim programlarının ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır.

İlköğretim okullarında Beden Eğitimi dersi 1987 yılında geliştirilen "ilköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları" çerçevesinde yürütülmektedir. İlköğretim kademesinde Beden Eğitimi programının hazırlanış ve uygulanış tarzı salt “Hareket Etme ve Beceri Geliştirme” temeline dayanmaktadır. Eski İsveç eğitimine, yani daha ziyade alet vasıtası ile yapılan eğitim etkinliklerine yöneliktir.

Uygulanması için mutlaka eğitim salonuna ihtiyaç duyulmaktadır. Programın tamamında, hedef kitle olarak “öğrenciler” kavramı kullanılmış, ele alınan ünitelerin kız ve erkek öğrenci ayırımı yapılmaksızın bütün öğrencilere (kızlarda güreş ve futbol dalları hariç) ortak olarak uygulanması gerektiği vurgulanmıştır. Dolayısıyla programın hazırlanışında Beden Eğitimi derslerinde doğal olarak farklı fiziksel ve duygusal donanımlara sahip kız ve erkek öğrencilerin, farklı beklentileri olabileceği dikkate alınmamıştır (Krouscas 1999, s.27).

Belirlenmiş amaçların en önemli nihaî hedefi, Beden Eğitimi derslerinde, öğrencilerde okul sonrası hayatlarında düzenli spor yapma alışkanlığını ve anlayışını kazandırmaktır. Ancak ilerleyen yasa paralel olarak spor yapma oranlarında genel bir düşüş gözlenirken, bu oran cinsiyetler arasında kız öğrenciler aleyhinde anlamlı bir boyut kazanmaktadır (Yaylacı, 1998, s.14).

Konuların seçiminde, derslerdeki yüklenmelerin şiddeti ve hareketlerin öğretiminde öğrencilerin gelişim özellikleri ile yas gruplarının dikkate alınması istenmektedir. İlköğretimde Beden Eğitimi derslerinin büyük çoğunluğunun spor eğitiminden yoksun sınıf öğretmenlerince islendiği göz önüne alınırsa, programdaki

konular ilgili yas grubuna uygun olsa bile genel ifadeler kullanılması ve belli bir plânlamadan yoksun olması nedeni ile doğru biçimde uygulanamamaktadır.

Kendi içinde mantıklı ve tutarlı gibi görülen bu konular okulların imkânlarıyla uyumlu değildir. Programın öğretmene sağladığı bir kolaylık ise çevre şartlarına uyma konusunda serbestlik tanınmasıdır (Yaylacı, 1998, 16). Beden eğitimi ve spor programlarında yer alan konulara uygun, olanakları, koşulları, çevreyi, yas gruplarını, cinsiyet vb. faktörleri dikkate alarak uygulanacak yöntemin seçimi yapılmalıdır. Okul içi çalışmaların, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini özendirme, kendini deneme ve tanıma aracı olarak kullanılması düşünülmektedir.

Ders süresinin yetersiz olması nedeniyle yalnız ders içi değil ders dışı faaliyetlere de ağırlık verilmelidir. Beden eğitimi ve spor ile ilgili kazandırılması istenen bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamının değerlendirilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin yalnız fiziksel yetenekleri değil, aynı zamanda zihin, duyu ve sosyal yönden sağlıklı ve dengeli bir gelişimin sağlanması gerekir. Bu doğrultuda ölçme ve değerlendirme yapılması istenmektedir (Yaylacı, 1998, s16).

İlköğretim okullarında Beden Eğitimi dersinin amaçlarının çok iyi hazırlanmış ve çocuk gelişiminin bütün boyutlarını ele alan, çağın ihtiyaçlarına cevap verebilecek esneklik özelliklerine sahip öğretim programlarının, çok ortamlı eğitim durumlarında, nitelikli beden eğitimi öğretmenlerince uygulanması ile gerçekleştirilebileceği anlaşılmaktadır. Çocuğun büyüme ve gelişmesi, anne karnından başlayıp 18-20 yaşına kadar sürer. Bu gelişmeyi etkileyen çeşitli etkenler vardır. Bunlar; genetik, hormonal ve çevre faktörleridir. Çevre faktörüne, çocuğun beslenmesi, hastalıkları ve spor girer (Yaylacı, 1998, s.17).

Değişik isimler altında da olsa yapılan beden hareketlerinin (sporum), insanların toplumsal uyumunu arttırdığı gibi moral ve bedensel yanlarını da kuvvetlendirdiği artık herkesçe bilinmektedir (Yaylacı, 1998, s.18).

Hareket çocuk yaşamının odak noktasıdır. Hareketler yoluyla onlar çevresindekilere nasıl davranacaklarını, nasıl etkileşimde bulunacaklarını, nasıl tepkide bulunacaklarını öğrenirler. Yetişkinler için dünyanın yedi harikası vardır ama çocukların uyanık oldukları her saatte keşfedilecek sayısız harikalar vardır.

Çocuklar çevrelerinde bulunan her şeyi araştırmak, keşfetmek isterler ve bundan da büyük mutluluk duyarlar. Hareket onların çevresindeki dünyayı araştırma, keşfetme ve dolayısıyla bilgilenmeleri aşamasında temel araçtır. Yetişkinlerden farklı

olarak çocukların kendilerini ifadelerinde, hareket etme temel yoldur. Çocuklar yetiksinler gibi değil, gelişmekte ve olgunlaşmakta olan birer insandırlar.

Yetişkinler kendilerini kelimelerle daha rahat ifade edebilirken, çocuklar kendilerini en iyi hareketler yoluyla ifade edebilirler. Bu nedenle kendilerini hareketle ifade edebilecekleri ortamları bolca yaratmak gereklidir. Çocukların istenilen yönde davranmaya programlanacak birer minyatür yetiksin olmadıklarını eğitimciler ve yetişkinler iyi bilmelidirler. Birçok yetişkin çocuklardan henüz bilişsel, sosyal, duygusal, fiziksel gelişimlerini tamamlamalarına fırsat vermeden ve öğrenmeye hazır hale gelmeden, onlardan birer yetişkin gibi her söylenilene anlamasını ve istenilenleri de yerine getirmelerini beklerler. Oysa çocuk, çocuktur. O doğasına uygun olarak gelişir, büyür. Kendisine sunulacak her türlü eğitim ve öğretimin de doğasına uygun olması gerekir (Aracı, 2001, s.45).

Hareket sadece çocukların değil insan yaşamının da en önemli unsurudur. Yaşam hareketle özdeşleşir. Tüm açık ya da gizli tasarımların ifade edildiği davranışlarımızı bir çeşit hareketle ortaya koyarız. Eğer kalbimiz çarpmazsa veya akciğerimiz oksijen alış verisini sağlayamazsa yaşamımız sona erer. Vücudumuzun yer değiştirmeye ilişkin en hareketsiz olduğu durumlarda bile, beynimiz önceki ve sonraki durumlarla ilgili zihinsel ve devinişsel tasarımları üretme yolunda sürekli hareketlidir.

Hareket, bir bütün olarak gelişmenin, topluma en iyi şekilde uyum sağlayabilmenin merkezidir. Beden ve akıl birbirinden ayrılamaz bir bütündür. Duyu organlarımız yoluyla algı ve düşüncelerimizi, düşüncelerimizle de kaslarımızı kullanarak vücudumuzu harekete geçiririz. Bu bütünlük ve iliksi içerisinde kaslarımız duygu ve düşüncelerimizden yani psikolojik yapımızdan, psikolojik yapımız da kaslarımızdan etkilenmektedir. Bu etkileşim, iletişim ve döngü yaşam boyu devam eder. Tüm bu verilere bağlı olarak, spor yapmaya yönelik hareket etme yeteneğinin geliştirilmesi çocuğun genel gelişimine en büyük katkıyı sağlayabilecektir (Aracı, 2001, s.47).

İnsan organizması hareket için yaratılmıştır. Hareket, organizmanın normal fonksiyonlarının devam ettirilmesinde ve sağlıklı olmasında gereklidir. Hareket; toplumsal deneyim, sağlık ve fiziksel uygunluk, vücut dengesini araştırma, estetik deneyim,

Gerginliğin boşaltılması, mükemmel ve üstün oluş boyutlarında incelenmekte ve hareketin çok boyutluluğu olarak tanımlanır. Hareket etmeyi öğrenme ve hareketler yoluyla öğrenmeyi amaçlayan beden eğitimi, genel eğitimin amaçlarına hareketler aracılığıyla katkıda bulunur.

Bu çerçevede beden eğitimi bireyin fiziksel, psikomotor, zihinsel, duygusal ve toplumsal gelişimine katkı amacına yönelik organize edilmiş bedensel etkinliklerin tümü olarak ele alınabilir. Su ana kadar verilen tanımlar ve amaçlar doğrultusunda beden eğitiminin bireyin gelişimine katkısı fiziksel, psikomotor, zihinsel, duygusal ve toplumsal boyutlarda incelenebilir (Aracı, 2006, s.14).

2.5.1. Fiziksel Gelişimdeki Rolü

Bireylerin fiziksel gelişimlerine katkıda bulunmak yalnız beden eğitimine özgü bir amaçtır. Hareket, bireyin doğasında vardır. Hareket sisteminin temelini ise aktif olarak kaslar, pasif olarak da kemikler oluşturur. Hareket bunların daha güçlü olmasına yardımcı olur. Yani, bedensel etkinlikler normal kas ve kemik gelişimi için zorunlu olmaktadır. Aynı zamanda beden eğitimi etkinlikleri, kemik özgül ağırlığını ve bağ dokularının esnekliğini artırarak bunları baskı ve gerginliklere karşı güçlendirir.

Beden eğitimi etkinlikleri düzenli yapıldıklarında, organizmanın fiziksel uygunluk ve dayanıklılığını buna bağlı olarak iç organların fonksiyonlarını geliştirir. Böylece organizmanın değişen koşullara daha kolay uyum sağlaması ve yorgunluğa karşı koyma gücü artar (Aracı, 2006, s.18).

En fazla etki, becerilerin gelişmesi, kassal hareketle verimliliğin artması dolayısıyla kassal güç ve dayanıklılığın artmasında görülür. İnsan sağlığını tehdit eden fazla kiloların atılmasında katkıda bulunduğu gibi, hastalıkları, sakatlıkları ve özellikle kalp-kan dolaşım sistemlerinde görülebilecek rahatsızlıkların önlenmesi, onların iyileştirilmesi, gelişmiş kas, iskelet ve eklem oluşumu, fiziksel ve anatomik kondisyon ile yüksek performans bakımından beden eğitimi etkinliklerinin önemi tartışılmaz.

2.5.2. Psikomotor Gelişimdeki Rolü

Psikomotor gelişim, temelde kendisini harekete ilişkin davranışlardaki değişiklikler yoluyla ortaya koyar. Genel olarak, vücut kontrolü, vücut koordinasyonu, yani sinir-kas sistemlerinin gelişimi demektir. Koşma, sıçrama, tırmanma, yakalama, takla atma vb. hareketlerin temelini oluşturur. Bu hareketlerin gelişiminde olgunlaşma

kadar çevresel faktörler arasında yer alan olanaklar, motivasyon ve öğretim de önemlidir.

Becerilerin geliştirilmesi beden eğitimi programlarının temelini oluşturur. Ancak bu yol ile bireyin, bir bütün olarak gelişimine katkıda bulunulabilir. Kazanılan beceriler sonunda bireyin gruba uyumu kolaylaşacaktır. Bireyin kazandığı beceriler serbest zamanların değerlendirilmesi açısından da önem taşır. Beceriler, serbest zamanların nasıl kullanılacağını ve bireyin yaşam biçimini belirler (Aracı, 2001, s.37).

2.5.3. Zihinsel Gelişimdeki Rolü

Eğitim yelpazesin tüm alanlarınca paylaşıldığı gibi beden eğitimi de bilginin birikimi ve içgöçü ile anlaşılmasını sağlar. Bilginin edinilmesi, anlaşılması ve içgöçü kazanma zihinsel gücün malzemesini oluşturur. Bu malzeme, yorum yapabilme, değerlendirme, karar verme, düşünme süreçlerinde kullanılır. Eğitilmiş birey düşünen bireydir.

Günümüzde bilim, düşünmeye yalnız zihinsel bir süreç olarak değil, tüm beden katıldığı bir süreç olarak bakmaktadır. Beden eğitimi etkinlikleri aracılığıyla birey, sağlık ilkeleri ve hareketin yasamdaki önemini kavrar.

İnsan hareketinin doğası, büyüme ve gelişmedeki önemi, temizlik, hastalıklardan korunma, dengeli ve yeterli beslenme, iyi sağlık alışkanlıkları vb. konularda bilgi edinir. Bu gerçeklere ilişkin bilgilerin birikimi ile etkinlikler yeni bir anlam kazanacak bu da her bireyin daha sağlıklı ve amaçlı bir yaşam sürdürmesine yardımcı olacaktır (Aracı, 2001, s.39).

2.5.4. Duygusal ve Toplumsal Gelişimdeki Rolü

Duygusal ve toplumsal gelişim birbiriyle karşılıklı etkileşim halindedir. Duygusal gelişimin tam olarak kazanılmasından sonra birey topluma katkıda bulunabilir. Her beden eğitimi etkinliği toplumsal bir deneyimdir ve çoğunlukla duyguları içerir. Bu tür etkinliklere katılan birey hareketler aracılığıyla duygularını ifade etme olanağı bulur.

Saldırganlık, öfke, utangaçlık, kıskançlık vb. duygularında boşalım sağlar, bunları kontrol etmesini öğrenir. Baskı altındaki duygusal enerjiden kurtulmanın bir yolu spor ya da oyun etkinliklerine katılmaktır. Beden eğitimi programlarında çok çeşitli etkinliğe yer verilerek, bu etkinliklerde başarılı olabilmek için gerekli beceriler

geliştirebilir. Böylece her bireyin kişisel başarıyı yasama olasılığı artar. Başarıyı yasama bireylerin, beden eğitime ilişkin olumlu bir tutum geliştirmelerine de katkıda bulunur.

2.5.5. Yaş Grubuna Göre Gelişim Özellikleri (12 – 14)

Araştırmamıza katılan yaş grubuna ait gelişim özellikleri, ilgi ve ihtiyaçları, beden eğitimi uygulamaları, (Aracı 2000, s.20)'ya göre aşağıdaki gibi verilmiştir.

1. Hızlı bir büyüme ve gelişme dönemidir. Kollar ve bacaklar hızlı büyür ve vücudun diğer bölümlerine göre oransız büyüme içerisindedir. Eller ve ayaklar 14. Yaşın sonunda alabileceği büyüklüğe ulaşmak üzeredir. Oransız olarak gelişen bu organlarını kullanmakta güçlük çeker. 2. iç salgı bezlerinin faaliyeti artmıştır. Aşırı terleme olur, yüzde ergenlikler çıkar.

3. Eleştirilmekten hoşlanmaz, öfkeli ve saldırgandır. Duygusal dengesizliğini sevgide de belli eder.

4. Kalp ve dolaşım sistemindeki gelişim normal seyrini sürdürür.

5. Kız çocuklarındaki büyüme, erkek çocuklara oranla bir yıl öndedir.

6. Bazen çok hareketli, bazen çok tembeldir. Kolay yorulur, bu durumunu istemeyerek kabullenir, ancak buna uymaz.

2.5.6. İlgi ve İhtiyaçları

1. Vücut gelişimi ile ilgili endişeleri vardır. Bu korkuyu yenmek için beden eğitimi, spor, halk oyunları ve dans faaliyetlerine katılmaya aşırı isteklidir.

2. Takım oyunlarına ve spor dallarına aşırı ilgi duyar. Okul ve kulüp takımlarına girmek ister.

3. Büyüklerinden ilgi ve anlayış bekler.

4. Kendisine büyükler gibi davranılmasını ve özgür olmayı ister. Erkekler kuvvetli ve cesur, kızlar güzel olmaya özenir.

5. Vücut gelişimi ve davranışlarındaki değişikliklerin nedeninin açıklanması gereklidir.

6. Bir grup içerisinde yer almak ve candan arkadaşlık kurmak ister. Ancak uyum sağlamakta güçlük çeker.

2.5.7. Beden Eğitimi Uygulamaları

1. iyi duruş alışkanlığı kazandırıcı ve omurga arızalarını giderici hareketler yaptırılmalıdır.
2. Karma olarak takım oyunları ve yarımşalar düzenlenmelidir.
3. Bir önceki dönemdeki motorik becerilere ek olarak hafif kuvvet ve dayanıklılık çalışmaları yapılmalıdır.
4. Halk oyunları, dans, gezi ve izcilik etkinliklerine yer verilmelidir.
5. Bilinen hareketler, teknik yönden daha da iyileştirilmelidir.
6. Üst düzeyde koordinasyon gerektiren hareketlerden kaçınılmalıdır.
7. Yüklenmelerde bireysel gelişim göz önünde bulunmalıdır.
8. Bu dönemin özellikleri ve bireyler üzerindeki etkileri uygun biçimde açıklanmalıdır.
9. Sorumluluk yükleyici görevler verilmeli, başarılarını sergileme imkânı tanınmalıdır.

2.6. Tutumlar

2.6.1. Tutum Kavramı

Tutum; bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu, ya da olaya karşı deneyim, motivasyon ve bilgilerine dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir (İnceoğlu, 2000, s.5).

Bireyin belirli bir kişiyi, grubu, kurumu veya bir düşüncüyü kabul ya da reddetme şeklinde gözlenen, duyuşsal bir hazır oluş hali veya eğilimidir (Özgüven, 2000, s.353).

Bireyin tutumları gözle görülmez fakat onun davranışlarına bakılarak bir objeye ilişkin tutumu hakkında fikir sahibi olunabilir. Buna bir örnek olarak; bir öğrencinin yalnızca coğrafya ödevlerini yapmaması ve coğrafya derslerine devamsızlık yapması onun coğrafya dersine karşı olumsuz bir tutum içinde olduğunu gösterir. Bir obje ya da bir olay karşı geliştirdiğimiz tutum eğer olumlu ise, onunla ilgili kararlarımızın olumlu olma olasılığı, eğer tutumumuz olumsuz ise, onunla ilgili kararlarımızın olumsuz olma olasılığı vardır. Tutumlarımız geleceğe yönelik bir karar niteliği taşımaktadır (Ülgen, 1995, s.97).

Demirhan ve Altay (2001)'a göre; beden eğitimi ve spor dersinin insan sağlığı açısından önemini kavrama, tutumun bilişsel bileşenine; Beden Eğitimi ve Spor Dersini sevip sevmeme, tutumun duygusal bileşenine; Beden Eğitimi ve Spor Dersine sürekli katılma, tutumun edimsel (davranışsal) bileşenine örnek olarak verilebilir.

Bireylerin belirli bir kişi, grup, fikir ve grupları benimseme düzeyleri belirli yönde davranmalarına neden olmaktadır. Kişilerin belirli konulardaki tutumları onları kabul ya da reddetmeye yönelik bir çeşit hazır oluş hali ya da eğitimi yaratmaktadır. Bireyin tutum ve değer yargıları davranışlarını yönlendirmektedir (Özgüven, 2000, s.91).

2.6.2. Tutum Öğeleri

Tutumlar sadece bir davranış eğilimi ya da bir duygu değil, biliş-duygu davranış eğilimi bütünleşmesidir (Kağıtçıbaşı, 1999, s.103).

a) Bilişsel Öge

Tutumların bilişsel öğeleri, tutum ojeleri (uyarıcıları) hakkındaki bilgi ve inançlardan oluşur. Bunlar bireyin çevresindeki tutum objesi (konusu) ile ilgili bilgileridir. Bu bilgiler ya kişinin tutum objesi ile doğrudan deneyim geçirmesiyle ya da farklı kaynaklardan (okuyarak, duyarak) öğrenmesi ile oluşur. Yukarıdaki açıklamanın doğal sonucu olarak tutumların, varlığı bilinen ve kabul edilen bir konuya karşı olduğu söylenebilir. Aksi takdirde, varlığı bilinmeyen bir konuya yönelik tutum oluşmaz. Tutum objesi ile bilgiler ne kadar gerçeklere dayanıyorsa onunla ilgili tutumlar o kadar kalıcı olur. Tutum objesi ile ilgili bilgi değiştiğinde tutum da değişir (Baysal, 1981, s.14).

b) Duyuşsal Öge

Tutumun bireyden bireye değişen ve gerçeklerle açıklanamayan, hoşlanma hoşlanmama yönünü oluşturur (Baysal ve Tekinarslan, 1996, s.254). Tutumun duyuşsal ögesi bilişsel ögesine oranla daha basittir. Kendini olumlu ya da olumsuz bir tepki önerilimi olarak gösterir. Böyle olmakla birlikte, “duyuşsal ögesi ağır basan bir tutumun değişmesi daha güçtür; özellikle bireyin egosunu ilgilendiren konu ya da olaylara karşı tutumu daha yoğun yüküdür” (İnceoğlu, 2000, s.9).

c) Davranışsal Öge

Bireyin belli uyarıcı grubundaki tutum konusuna karşı davranış eğilimini yansıtır. İlgili davranış eğilimi sözler ya da diğer hareketlerden gözlenebilir. Bu davranışın bireyin alışkanlıkları, normları ve söz konusu tutum objesi ile doğrudan ilişkili olmayan tutumlarının da etkisi altındadır. Bu sebeple davranışsal ögeden söz ederken öncelikle iki tür davranış tutum konusunun hoşlanılan ya da hoşlanılmayan durumlarla olan ilişkisine, normatif davranış ise doğru olan davranılın ne olduğu konusundaki inançlara dayalıdır (İnceoğlu, 2000, s.10).

Bir tutum, bireyin düşünme, duygu ve davranışlarını birbirleriyle uyumlu kılarak etkiler. Bu üç öge, yerleşmiş güçlü tutumlarda tam olarak bulunur. Zayıf tutumlarda özellikle davranışsal öge çok zayıf olabilir. Tutum bireyi davranışa hazırlayıcı karmaşık bir eğilimdir. Bunun sonucu, bireyin çevresindeki çeşitli objelere ilişkin beslediği duyguları, o objelerle ilgili bilgileri, düşünceleri ve onlara yönelik davranışları devamlılık ve düzenlilik gösterir (Kağıtçıbaşı, 1999, s.104).

2.6.3. Tutumların Gelişimi ve Oluşmasını Etkileyen Faktörler

Tutumlar, birçok faktörün etkisi altında oluşur. Araştırma sonuçlarına göre bu faktörler gruplandırılmıştır (Binbaşıoğlu, 1995, s.372).

1. Bireyin özellikle ilk yaşlarındaki yaşantıları: Çocuğun ilk yaşlardaki insanlara, nesnelere veya olaylara karşı geliştirdiği yaklaşma ve uzaklaşma ile ilgili tutumları, onu ömür boyu etkisi altında bırakabilir. Edinilen tutumların kaynağı kişisel deneyimlerden çok anne-babalardır (Tavşancıl, 2002, s.80). Çocuklar büyüdükçe anne-babaların onların tutumları üzerindeki etkisi azalmakta ve özellikle ergenlik döneminin başlamasıyla diğer sosyal etkenlerin rolü giderek fazlalaşmaktadır.

2. Bireyin Daha Önce Edindiği Önyargı, Dogma, İnanç ve Değerlerin Etkisi: Önyargı, hiçbir temele dayanmayan ya da eksik ve yanlış bilgiye dayanan düşüncelerdir. Önyargı olumsuz tutumdur.

3. Bireyin İçinde Bulunduğu Grup ve Toplum İçindeki Konumu: Her birey toplum içinde belli konumda bulunur. O konumdan beklenen tutum ve davranışlara göre kendi tutum ve davranışlarını düzenler. Bulunduğu grubun, başlangıçta olmasa bile zamanla, tutumlarını benimseyebilir.

4. Bireyin “Benlik Duygusunun” Etkisi: Benlik, bireyin ne olduğunu, ne olmak istediğini ve çevresince nasıl tanındığı hakkındaki “bilinçlilik” durumudur. Birey bu durumlara göre tutumlarında değişiklikler yapar.

5. Görülen Öğrenimin Etkisi: Öğrenim sırasında kişi, birçok bilgi ve becerilerle alışkanlıklar edinir. Bunlar, tutumun, bilişsel ve düşünsel öğelerini oluştururlar. Bunlarda değişiklik oldukça, tutumlarda da değişiklik olur.

2.6.4. Tutum Davranış ve Eğitim İlişkisi

Davranış psikolojik anlamda, insan, hayvan ve bitkilerin gözlenebilir herhangi bir tepkisi. Organizmanın uyarıcıya karşı gösterdiği gözlenebilir tepkisi. Kısaca organizmanın gözlenebilen ya da ölçülebilen etkinlikleridir. Sosyolojik anlamda, bir gruptaki genellikle alışılmış ve geleneksel olan, görelî olarak birbirine benzeyen toplumsal hareket biçimleri (Güney, 1998, s.63).

Davranış, karmaşık güçlerin etkisi altındadır. Diğer bir deyişle dört etkenin karmaşık etkileşimi sonucu davranışlar ortaya çıkmaktadır. Bunlar; tutum, ortam, alışkanlık ve beklentidir. Bu belirtilen dört etkenin hepsi aynı doğrultuda ise ya da birbirleriyle tutarlı ise, davranışın tahmin edilmesi daha geçerli olacaktır (Kağıtçıbaşı, 1999, s.129).

Tutumların bireylerin çevrelerine uyumlarını kolaylaştırmalarının yanı sıra bireylerin davranışlarını da yönlendirici gizil güce sahip oldukları düşünülmektedir (Baysal ve Tekarslan, 1996, s.254). Eğitim bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1972, s.12).

Eğitimin tanımından da anlaşıldığı üzere söz konusu olan istenilen yönde davranışlarda değişmeyi sağlamaktır. Tutum, davranışı oluşturan etkenlerden biri olduğu için önemlidir. Ayrıca, herhangi bir durumda ortaya çıkan tutum objesiyle ve ortamla ilgili tutumların ne oldukları, birbiriyle ilişkileri anlaşılıp, ölçülebilirse, davranışın daha iyi bir tahmini yapılabilir (Kağıtçıbaşı, 1999, s.130).

2.6.5. Tutumlar Değişebilir mi?

Birey doğum anında tutumlarıyla beraber hayata başlamaz. Aileden ve yakın çevreden öğrenilenler ile yaşantı ve deneyimlerin birleşmesi, tutumları şekillendirir. Birey, bir tutuma sahip olduktan sonra, tutuma uymayan bir durumla karşılaştığında bu durumu görmezden gelme eğilimindedir. Tutumlar, her ne kadar değişime karşı

koymaya çalışsa da, özellikle bireyin çevresindeki olay ve durumlarda en yüksek derecede etkilendiği ergenlik döneminde yavaş olmakla birlikte değişme özelliği gösterebilir.

Bireyin tutumları iki yolla değişebilir. Bunlarda birincisi bireyin farkında olarak veya olmayarak sahip olduğu tutuma aykırı davranışta bulunmasıdır. Bu durum küçük bir ihtimalle de olsa tutumu değiştirebilir. Tutumlarda değişikliğe yol açabilecek ikinci ve etkili yol ise, ikna edici bir iletişim içinde bulunmaktır. Özellikle ergenlik dönemindeki bireyler akranlarından, güvenilir kabul edilen kişilerden etkilenebilirler. Bu tip kişilerin ergen bireyle iletişimi tutumlarının kabuğunu kırıp, değişimine sebep olabilir (Akpınar, 2006, s.9).

2.6.6. Tutumların Ölçülmesi

Davranış bilimlerinde ölçmeye ve araştırmalara konu olan ve bu nedenle doğru bir şekilde ölçülmesi gereken psikolojik değişkenlerden biri de tutumlardır. Tutumların ölçülebilmesi öncelikle, nasıl tanımlandığıyla ilişkili bir durumdur. Tutum, belirli bir nesne, durum, kurum, kavram ya da diğer insanlara yönelik olan, öğrenilmiş, olumlu ya da olumsuz tepkide bulunma eğilimidir (Tezbaşaran, 1997, s.1).

Bireylerin davranışlarının, bireylerin kendine özgü tutumlarında kaynaklandığı kanısı çok yaygındır. Tutumların ölçülmesi bu temele dayanmaktadır (Özgüven, 1994, s.336).

Tutumların ölçülmesinde Likert Ölçekleri (toplamalı sıralama tekniği), Thurstone Ölçekleri (eşit görünen aralıklar tekniği) ve Guttman Ölçekleri (birikimli ölçekleme tekniği) olmak üzere üç tip ölçek kullanılmaktadır (Kağıtçıbaşı, 1999, s.134).

Likert ölçeği, tutum ölçekleri içinde en yaygın olarak kullanılanıdır (Tavşancıl, 2002, s.139). Bunun nedeni, likert tipi ölçeklerin geliştirilmesinin diğer ölçeklere göre daha kolay ve kullanılışlılığından da yüksek olmasıdır. Bireyin kendini başkalarından daha çok tanıdığı ve anladığı varsayımına dayanan bu teknikte, bireyin hem bu varsayımı karşılayacak iç görüye sahip olması, hem de kendisi hakkındaki bilgileri tam ve çarpıtmadan vermesi beklenmektedir. Ancak bu, her zaman mümkün olmayabilir. Bireyler kendileri için sakıncalı olabileceğini düşündükleri bilgileri başkalarından saklama eğiliminde olabilirler, ortamdaki koşula göre, sosyal beğenirliği ön planda tutarak kendileri hakkındaki bilgilerin bir kısmını veya tamamını

gizleyebilir veya farklı bir biçimde cevap verebilirler. Bu gibi sakıncaları önlemek için genellikle cevaplayıcıların kimliklerini gizlemesi sağlanarak, onlardan daha samimi cevaplar alınmaya çalışılır (Tavşancıl, 2002, s.142).

Likert tipi tutum ölçeğinde derecelmeler 3, 5, 7, 9 hatta 11’li olabilir. Ancak 5’li dereceleme olan optimum olduğu için en çok kullanılandır (Tavşancıl, 2002, s.145).

2.6.7. Tutum Ölçeklerinin Eğitimde Kullanılması

Eğitimde esas alınan duyuşsal davranışlardan bazıları doğrudan doğruya tutumlarla ilgilidir. Tutumlar, kişinin davranışlarının en önemli tayin edicilerinden olmaları nedeniyle öğrencilerde, kültürümüzün çeşitli elemanlarına toplumumuzun çeşitli kurumlarına ve çevredeki diğer gruplara ilişkin olumlu ve sağlıklı tutumlar geliştirmeyi hedef alırız. Bu hedeflerin ne oranda gerçekleştirildiğini bilmek, ancak geliştiğine inanılan tutumların ölçülmesiyle mümkün olur. Onun için programların ve uygulamaların değerlendirilmesinde tutum ölçümlerine de yer verilir (Hotaman, 1995).

Hotaman’a göre, eğitim araştırmalarında ve program değerlendirmede tutum ölçeklerine ihtiyaç duyulmasının nedeni, ilgi ve tutumların bireyin öğrenme düzeyini etkilemesi ve program hedeflerinde duyuşsal özelliklere yer verilmesidir. Son yıllarda duyuşsal hedefler programlarda daha açıkça yer almakta ve duyuşsal davranışları ölçme gayretlerinde önemli ilerlemeler gözlenmektedir.

Erden, program hedefleri içinde azda olsa duyuşsal özelliklerin yer aldığını, duyuşsal özelliklerin genellikle standart başarı testleriyle ölçüldüğünü, ancak belirli bir konuya ilişkin öğrencilerin duyuşsal özellikleri belirlenmek isteniyorsa, program değerlendirmecilerin bir ölçme aracı geliştirmelerinin gerekli olduğunu ifade etmektedir. Erden’ e göre, öğrencilerin bir konuya ilişkin duyuşsal özellikleri açık veya kapalı uçlu anket sorularıyla ya da tutum ölçekleriyle belirlenebilir (Hotaman, 1995).

Hotaman (1995)’ın belirttiği gibi, Erden’e göre, öğretim programlarının değerlendirilmesinde tutum ölçekleri, öğrencilerin derslere, öğretmenlerine veya arkadaşlarına yönelik tutumlarına bakmak amacıyla kullanılır. İyi bir programdan, öğrencilerin konuyla ilgili tutumlarını olumlu yönde geliştirmesi beklenir. Ayrıca, program öncesinde de derse yönelik tutum ölçeği kullanılabilir. Derse yönelik tutumlar, bir çeşit giriş davranışı olarak ele alınarak, olumsuz veya nötr tutumların

program öncesinde olumlu hale getirilmesinin sağlanması ve böylece verimin artırılması sağlanabilir.

Öğrencilerin okula, okuldaki derslere, okul ve oyun arkadaşlarına tutumları, onların okul-içi ve okul-dışı etkinliklerini ve bu yolla başarılarını etkiler. Bu konulara ilişkin olumlu tutumlar geliştirmek de okulun görevleri arasına girmektedir. Bu gibi rehberlik çalışmalarında da tutum ölçeklerinin önemli bir yeri vardır (Hotaman, 1995).

2.6.8. Tutum Ölçeklerinin Beden Eğitiminde Kullanılması

Beden eğitimi ve spor alanında da tutuma ilişkin değişik çalışmalar yapılmış ve yapılmaya da devam etmektedir. Bunlardan bir kısmı Ölçek geliştirme, diğer bir kısmı ise ölçekler kullanılarak bireylerin birçok değişkene ilişkin tutumlarını saptamaya yöneliktir.

Ders programlarında yer alan her ders gibi beden eğitimi dersine ilişkin olarak öğrenciler olumlu veya olumsuz tutum geliştirebilirler. Tutumun olumlu olması dersin verimli işlenmesini sağlayıp öğretmeni de güdeleyebilir (Demirhan ve Altay, 2001, s.10). Beden eğitimi dersine ilişkin tutumlara etki eden birçok değişkenin olduğu söylenebilir. Buna göre beden eğitimi derslerine aile, arkadaş, toplum grupları, öğretmen ve antrenör tarafından verilen destek, küçükken düzenli olarak bir sportif faaliyete katılma fırsatı ve medya fiziksel etkinliğe çocukların olumlu tutum geliştirmesinde etkili olan yollardır (Özer ve Aktop, 2003, s.70).

Özer ve Aktop (2003)'un belirttiklerine göre, Hastad ve Lavay, Beden eğitimi alanında ölçek geliştirme çalışmalarının öğretmene, program sürecine ve öğrencinin amaçlarını belirlemesine yardımcı olmadıkça, öğrenci gruplarının ya da bireylerin tutum puanlarını karşılaştırmada sayısal veri temeli sağlamada. Beden eğitimi Programını planlamaya yardımcı olacak bilgileri toplamada ve fiziksel etkinlikten hoşlanmayı arttırmak için kullanılan eğitimsel stratejileri-yöntemleri değerlendirmede yararlı olabileceğini düşünmektedirler.

Bu amaçla geliştirilmiş ölçeklerden bazıları şu şekilde özetlenebilir.

Türkiye'de öğrencilerin beden eğitimine yönelik tutumları ile ilgili ölçek geliştirme çalışması Pehlivan (1998) ile Demirhan ve Altay (2001) tarafından yapılmıştır. Pehlivan ilk ve ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ölçebilecek 22 maddelik Likert tipi tutum ölçeği geliştirmiştir. Ölçeğin

güvenirlilik katsayısı 0.95'dir. Demirhan ve Altay (2001), 1996 yılında geliştirdikleri 32 maddelik ölçeğin revizyonunu lise birinci sınıfa devam eden 650 kız ve erkek üzerinde gerçekleştirmişlerdir. 24 ifadeden oluşan beş dereceli Likert tipi ölçekten alınabilecek en yüksek puan ise 120'dir. Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği (BESTÖ)'nin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ise 0.93 olarak bulunmuştur (Özer ve Aktop, 2003, s.56).

Pehlivan (1997), beden eğitimi dersi tutum ölçeği ön çalışma konulu araştırmasında; ortaöğretimde okuyan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ölçebilecek standart bir tutum ölçeği geliştirmeyi amaçlamıştır. Bu çalışmanın ön raporunu sunmak ve daha sonrada yapılması planlanan çalışmalar hakkında bilgi vermek ve tartışmak amacı ile denemelik olarak yazılmış 80 tutum maddesi uzman görüşü alınarak 75 tutum maddesine indirgenmiş ve tutum ölçeğindeki maddelerin işlevliliğini ve anlaşılabilirliğini test etmek amacıyla madde-testmadde, madde-toplam korelasyon ve faktör analizine tabi tutulmuştur. İstatistik analiz sonucu değerleri düşük bulunan iki tutum maddesi ön ölçekten çıkarılmıştır.

Ön ölçek uygulamasında ölçeğin güvenirlik katsayısı (Cronbach Alpha) 0.975 olarak bulunmuştur. Bu analizlerden sonra elde edilen 73 tutum maddesinden oluşan ölçek, 600 kişilik ortaöğretim öğrencilerinden oluşturulacak örneklem grubuna uygulanarak, veriler faktör analizi yöntemi ile analiz edilip, yüksek, faktör yüküne sahip tutum maddeleri alınarak standart bir "Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği" geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Özer ve Aktop (2003), Sheririll ve Toulmin (1977)'nin geliştirdiği 7'li likert şeklinde 50–350 puan arasında değerlendirilen ve toplam 50 maddeden oluşan "Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği" (BEDTÖ) nin adaptasyonunu gerçekleştirmişlerdir. Bu amaçla ölçeğin 227 ilköğretim okulu öğrencisi üzerinde uygulanması sonucu Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı. 86 olarak bulunmuştur. BEDTÖ, on gün ara ile 117 kişilik öğrenci grubuna uygulanmıştır. Birinci ve ikinci ölçüm arasındaki Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı. 83 olarak bulunmuştur. BEDTÖ toplam puanı ile BEDTÖ madde puanları arasındaki düzeltilmiş madde test korelasyonu ölçeğin 8 maddesinin toplam puana uygun biçimde katkıda bulunmadığını ortaya koymuştur. Ancak Cronbach Alpha katsayısını etkilemediği görüldüğünden anketin 49 maddeli formunun ilköğretim öğrencileri üzerinde kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

2.7.İlgili Çalışmalar

2.7.1. Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Çalışmaları

Koçak ve Kirazcı (1997) beden eğitimine karşı geliştirilen tutumlarda cinsiyet belirleyici bir unsur mudur konulu araştırmaları için Orta doğu teknik üniversitesi beş ana fakültesini temsil edebilecek 562 öğrenci, 59 akademik ve 57 idareci olmak üzere toplam 304 bayan ve 374 bay denek araştırmaya dâhil edilmiştir. Wear Tutum Envanteri (1951)'nin Türkçesi kullanılmıştır. Araştırma bulguları öğrenci ve akademik personelde cinsiyet açısından anlamlı bir farklılığın olmadığını gösterirken, idari bayan ve erkek personel arasında anlamlı bir fark gözlenmiştir.

Demirhan ve Koca (2004) yaptıkları çalışmada cinsiyet ve spora katılım açısından lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ölçmeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonuçlarına göre; kızlar ve erkeklerin tutumları karşılaştırıldığında erkeklerin tutum puanları kızlara oranla daha yüksek gözlenmiştir.

Güllü ve Korucu (2005) ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitim derslerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi araştırmalarına Malatya ilinde rastgele seçilmiş 647 ilköğretim ikinci kademe öğrencisi katılmış ve araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının genel olarak olumlu olduğu gözlenmiştir.

Arıkan ve diğerleri (2006) sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu gözlenmiştir.

Erkmen ve diğerleri (2006) özel ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre beden eğitim dersi hakkındaki tutum ve görüşleri araştırma sonuçlarına göre; özel ilköğretim okullarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersleri öğrenciler açısından önemli ve öğrencilerin bu derse karşı tutum ve görüşleri olumlu olduğu gözlenmiştir.

Hünük (2006)'ün Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyetleri ve öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması konulu yüksek lisans tez araştırmasında; sınıf düzeyi, cinsiyette erkekler lehine, spora katılım açısından sporu lisansına sahip olanlar lehine, sınıf x cinsiyet x öğretmenin cinsiyeti söz konusu olduğunda anlamlı bir fark gözlenmiştir.

Koca ve Aşçı (2006) “Türk gençlerinin kendini gösterme ilgisi üzerine bir çalışma: beden eğitimi düzenlemeye yönelik bir örnek” başlıklı çalışmalarında Türk gençlerinin kendini gösterme ilgisini beden eğitimi sınıflarının cinsiyet durumlarını göz önünde bulundurarak incelemek ve Türk gençlerinin bu ilgiye dayalı beden eğitimi ve beden eğitimi sınıf tercihlerini araştırmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre kendini gösterme ilgisi cinsiyete göre değişmemiştir. Ancak sınıf tercihi konusunda anlamlı farklılıklar bulunmuş; kendini gösterme ilgisi olan kızlar karma olmayan beden eğitimi sınıflarını tercih ettiği gözlenmiştir.

2.7.2. Diğer Alanlara İlişkin Tutum Çalışmaları

Yalçın (1997) Ankara merkez ilköğretim okullarındaki 5. sınıf öğrencilerinin matematik başarı puanları ile zekâ, kaygı ve tutum puanları yüksek lisans tezi araştırma sonuçlarına göre; matematik başarıları ile matematiğe karşı tutum arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki gözlenmiştir.

Demirhan ve Çamur (2000)’ un beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını saptamak için yapmış oldukları araştırmada; öğretmenlerin cinsiyet, medeni durum, meslek yaşantılarına göre tutum puanları arasında anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

Altıntaş (2001) ilköğretim okullarının 2. kademesindeki öğrencilerin fen bilgisi dersine yönelik tutum düzeyleri araştırma sonucuna göre; ilköğretim 7. Sınıf öğrencilerinin tutum düzeyleri nötr olduğu gözlenmiştir.

Bağçeci (2002)’nin Ortaöğretim kurumlarında İngilizce öğretimine ilişkin toplumsal tutumlar (Gaziantep ili örneği) doktora tezi araştırmasına göre; öğretmenlerin cinsiyetleri, yaşları, mesleki kıdemleri, görev yaptıkları okul türleri İngilizceye karşı tutumlarını etkilemediği; öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türleri, devam ettikleri sınıflar, babalarının eğitim durumu, meslekleri, annelerinin meslekleri ve gelir durumları, İngilizceye olan tutumlarını etkilemediği gözlenmiştir. Annelerin eğitim durumları ise İngilizceye karşı tutumlarını etkileyen faktörlerden olduğu gözlenmiştir.

Akın (2002)’in İlköğretim 4.5.6.7 ve 8. sınıf öğrencilerinin matematik dersine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi konulu yüksek lisans tezi araştırma sonuçlarına göre; sınıf düzeyine göre, alınan nota göre fark tespit edilmiştir. Anne baba eğitimi (sosyoekonomik) ile tutumları arasında düşük bir fark

gözlemlenmiştir. Cinsiyet, okul türü, köy ya da kent okulu öğrencileri olma ve öğretmen tutumu ile öğrenci tutumu arasında ise anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

İnci (2002)'in Anadolu lisesi öğrencilerinin müzik derslerindeki tutumlarını etkileyen olumlu ya da olumsuz faktörlerin saptanması amacıyla yapmış olduğu araştırmada; Anadolu lisesi öğrencilerinin müzik derslerine karşı yaklaşık %70'inin olumsuz %30'unun ise olumlu tutum sergiledikleri gözlenmiştir.

Çetin (2003)'in Anadolu lisesi ve düz (genel) lise çıkışlı Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmen mesleğine yönelik tutumlarının karşılaştırması konulu doktora tezi araştırma bulgularına göre; eğitim fakültesi öğrencilerinin cinsiyet, mezun oldukları liseye, mezun oldukları liseyi tercih nedenlerine göre, ailede öğretmen bulunmasına göre, ailedeki öğretmenin yakınlık derecesine göre farklılıklar gözlenmiştir. Ana-baba eğitim seviyesi, kardeş sayısına göre ise mesleğe yönelik tutum farklılaşmadığı gözlenmiştir.

Göktaş ve Arıkan (2003)'in ilköğretim birinci kademeye öğretmen yetiştiren sınıf öğretmenliği bölümlerinde okutulmakta olan beden eğitimi ile ilgili derslere ve program içeriklerine karşı farklı cinsiyetlerin görüşlerini araştırmışlardır. Beden eğitimi / spor ile ilgili derslere ve program içerikleri hakkındaki görüşler ile cinsiyet arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir.

Keskin (2003) İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin İngilizceye yönelik tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiler yüksek lisans tezi araştırmasında İngilizce dersine yönelik tutumlarıyla akademik başarılarının; cinsiyet, anne baba eğitimi ve ekonomik düzey değişkenlerine göre ve anlamlı farklılık gösterip göstermediğini saptamayı amaçlamıştır. Buna göre öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumlarıyla akademik başarılarının bahsedilen değişkenler (cinsiyet, anne baba eğitimi ve ekonomik düzey) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılaşmadığı saptanmıştır. Öte yandan ölçeğin alt boyutları için yapılan korelasyon çözümlemesinde ise tüm alt boyutlar açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma gözlenmiştir.

Pehlivan ve arkadaşları (2003)'nın sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi derslerine yönelik tutum ve görüşlerini analiz etmek ve çözüm önerileri üretmek için yapmış oldukları araştırmada sınıf öğretmenlerinin %52,9'u eğitim yüksek okul mezunu, %48'i aldıkları beden eğitimi dersini yeterli bulmamakta, %58,2'si de beden eğitimi dersinin istedikleri biçimde yönetemediklerini belirtmişlerdir.

Üzüm ve Mirzeoğlu (2003) inanç ve tutumlarda sporun yeri ve önemi konulu araştırmalarında, inanç, tutum ve spor kavramlarının birbiri ile olan ilişkisi incelenerek, sporun dünyada ve özellikle ülkemizdeki insanların inanç ve tutumlarındaki yeri ve önemine değinilmiştir. Araştırma bulgularına göre, sporcuların bölgelere göre dağılımına bakıldığında doğu ve güneydoğu Anadolu bölgesindeki sporcu sayısının diğer bölgelere nazaran oldukça düşük olduğu gözlenmiştir. Bu yörelerde spora inanç ve tutumlardan dolayı bireylerin genelde takım sporlarından çok ferdi (karate, güreş, judo, taekwondo vb) sporlara yöneldikleri gözlenmiştir.

Çeliköz ve Çetin (2004) Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları etkileyen etmenler üzerine yaptıkları araştırmada; cinsiyet, aylık gelir, ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutum arsında negatif bir ilişki gözlenmiştir. Annenin eğitim durumu ile tutumlar arasında düşük sayılabilecek bir ilişki bulunmuştur. Sınıf, babanın eğitimi, okuldaki başarı durumu, ailesinde öğretmen bulunma durumu, kardeş sayısı ile mesleğe yönelik tutum arasında pozitif ilişki gözlenmiştir.

Kaya (2004)'nın Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları konulu yüksek lisans tezinde; Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kırşehir Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Kastamonu Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinde öğrenim gören 224 kız ve 392 erkek öğrenci grubu ile yapmış oldukları çalışmanın bulgularında öğrencilerin mesleğe yönelik tutumu ile sınıf düzeyleri, ikamet ettikleri en uzun süreli yere göre anlamlı bir fark bulunurken ortaöğretim başarı puanı, ailenin gelir düzeyi, cinsiyet bölümlerini seçme nedenlerine göre anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir.

Koçkan (2004) normal ve taşınmalı eğitim-öğretim yapan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin matematik dersine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi yüksek lisans tezi araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin sınıf düzeyine ve matematik başarı durumuna göre istatistiksel fark bulunurken cinsiyet, anne-baba eğitim durumuna, anne-baba mesleğine göre tutumlarında istatistiksel olarak anlamlı ilişki gözlenmemiştir.

Şirin ve Bozkurt (2005) ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ile ilgili tutum ve uygulamaları araştırma sonuçlarına göre; sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarının, 100

puan üzerinden hesaplanan ortalaması 70.65 olarak bulunan tutum puanları göz önüne alındığında, oldukça olumlu tutuma sahip oldukları gözlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin cinsiyetleri, hizmet süreleri, yaş, medeni durum ve katılmış oldukları hizmet içi eğitim seminerlerine göre tutumlarında istatistiksel olarak anlamlı ilişki gözlenmemiştir.

Tekin ve diğerleri (2005) beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin çeşitli değişkenler açısından lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine karşı göstermiş oldukları tutum ve görüşlere etkisi araştırma sonuçlarına göre; beden eğitimi ve spor derslerinin, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ilgi ve davranışları ile hem erkek hem de kız öğrenciler açısından önemli olduğu ve öğrencilerin bu derse karşı tutum ve görüşlerini olumlu yönde etkilediği gözlenmiştir.

Akpınar (2006) öğrencilerin fizik dersine yönelik tutumlarının fizik dersi akademik başarısına etkisi araştırma sonuçlarına göre; cinsiyet açısından öğrencilerinin derse yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki gözlenmiştir ve erkek öğrencilerin tutum ortalamaları kız öğrencilerin tutum ortalamalarından daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

Altay ve Özdemir (2006) Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim 1. kademesinde öğrenim gören 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin tutum ortalamalarında cinsiyete göre anlamlı fark gözlenmiştir.

2.7.3. Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Yabancı Kaynaklı Tutum Çalışmaları

Aicinena (1991) beden eğitimine ilişkin öğretmen ve öğrenci tutumları konulu makalesinde sonuç olarak öğretmen davranışlarının öğrencilerin fiziksel eğitime olan tutumlarını etkilediğini yönünde olmuştur.

Gary ve David (1991) çocukların aktiviteye ilişkin tutumlarını ve beden eğitimi algılarını tespit etmeyi yönelik araştırmalarına 291 ortaöğretim ve 316 ilköğretim öğrencisinin katılmıştır. Araştırma sonucuna göre kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha pozitif beden eğitimine tutumlarına sahip olduğu ortaya çıktı. Sosyo-ekonomik seviyelerine göre ise fark gözlenmemiştir.

Young ve arkadaşlarının (1996) toplum sağlık eğitiminin fiziksel aktivite bilgisi, tutumları ve davranışlara etkileri konulu araştırmalarına 18-24 yaş arası rastgele seçilen 1056 erkek ve 1183 bayan katılmıştır. Aynı araştırma iki ay aradan sonra ilk araştırmaya katılan ve gönüllü olan 408 erkek ve 489 bayana tekrar

uygulanmıştır. Araştırma sonucunda ikişer yıllık gruplar arasında tutum açısından gelişme olsa da toplum sağlık eğitimi programı geliştirmek için yetersiz görülmüştür.

Morey ve Karp (1998)'in beden eğitiminde iyi olan bazı öğrenciler neden beden eğitimini sevmeyiz? Konulu araştırma da öğretmen ve öğrenci beklentilerindeki farklılık öğrencilerin beden eğitimine ilişkin tutumlarını etkiliyor. Çünkü öğretmenler öğrencilerin hareketleri öğrenmeleri ve etkinlikleri arttırmalarını istedikleri için, öğrenciler derste istedikleri içeriği göremiyorlar. Yine velilerin inanç ve tutumlarının da öğrencilerin beden eğitimine ilişkin tutumlarını etkilediğini belirtmişlerdir.

Chung ve Phillips (2002)'in beden eğitime olan tutum ve boş zaman egzersizi arasındaki ilişki başlıklı çalışmada lise öğrencilerinin cinsiyet ve milliyete göre, beden eğitime olan tutumları ve boş zaman egzersizi arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Amerika ve Tayvan'dan 451 lise öğrencisinin katıldığı araştırma sonucuna göre; fiziksel eğitime yönelik tutumlarda cinsiyet ve milliyet açısından anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Tayvanlı öğrenciler Amerikalı öğrencilerden daha olumlu tutumlara sahiptir. Erkekler kızlara göre daha fazla boş zaman egzersiz değerlerine sahip ve yine Amerikalı öğrenciler de Tayvanlı öğrencilerden daha fazla boş zaman değerlerine sahip olduğu gözlenmiştir.

Robazza ve arkadaşlarının (2006) "Ben onu yapamam, tehlikeli görüyorum": Beden eğitiminde öğrencilerin tutumları ve duygularını değiştirme konulu çalışmada, fiziksel eğitim akrobatik hareketlerinin, bireylerin okul dışı boş zamanlarını fiziksel ve psikolojik zorluklarla sınıflandırılan macera sporlarına yönelimlerini değiştirmede etkin olup olmadığını araştırmışlardır. Bulgular katılımcıların tutumlarının değişmesinde müdahale etmenin etkili olduğunu göstermiştir.

Subramaniam and Silverman (2007). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitime ilişkin tutumları konulu araştırmalarında genle olarak öğrencilerin beden eğitime tutumları ve sınıf düzeyine göre fark araştırılmış. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin beden eğitime tutumları pozitif çıkarken sınıf düzeyine göre ise ters orantılı çıkmıştır. Yani sınıf düzeyi yükseldikçe tutum değerlerinde azalma olduğu gözlenmiştir.

III.YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, araştırmanın evreni, araştırmanın örnekleme, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analiz edilmesi üzerinde durulmuştur.

3.1. Araştırmanın Modeli

İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını araştıran bu çalışma betimsel bir çalışma olup araştırmada anket (survey) modeli kullanılmıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmamızın evrenini Muğla il merkezi ve ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe 6. 7. ve 8. Sınıf öğrencilerin tümü oluşturacaktır. Örneklemini ise 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Muğla merkez de 5 ve Fethiye merkezde 3 olmak üzere toplam 8 okulda öğrenim gören ilköğretim ikinci kademe 6. 7. ve 8.sınıf öğrenciler oluşturacaktır.

Bu okullar ve isimleri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

	Okul İsimleri
Muğla Merkez İlköğretim Okulları	Merkez Atatürk İlköğretim Okulu Cumhuriyet İlköğretim Okulu Dumlupınar ilköğretim Okulu Emir Beyazıt İlköğretim Okulu 75. Yıl İlköğretim Okulu
Fethiye Merkez İlköğretim Okulları	Fethiye Gazi İlköğretim Okulu Yunus Nadi İlköğretim Okulu Kaymakam Mustafa Karşlıoğlu İlköğretim Okulu

3.3. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin birinci bölümünde araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu, ikinci bölümünde ise öğrenci tutumlarının ölçülmesi için; Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği” (BESTÖ) kullanılmıştır.

Muğla ilindeki 8 ilköğretim okulunda öğrenim gören 226 kız ve 232 erkek olmak üzere toplam 458, 6.7. ve 8. sınıf öğrencisine uygulanması sonucu, ölçeğin Cronbach Alpha Güvenirlik katsayısı 0.93, sınıfıçi korelasyon katsayısı 0.85, ölçüt geçerliliği katsayısı 0.83 olarak hesaplanmıştır. Likert tipi 5’li dereceleme ölçeği uygulanmıştır. 24 maddelik ölçeğin 12’si olumlu 12’si olumsuz maddeden oluşmaktadır. Anket maddelerinin incelenmesinde 6, 7, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 23. maddeler olumlu 1, 2, 3, 4, 5, 8, 11, 13, 19, 20, 22, 24. maddeler olumsuz maddeler olarak incelenmiştir.

Ölçek maddeleri için;

	Olumlu Madde	Olumsuz Madde
Tamamen katılıyorum	5	1
Katılıyorum	4	2
Kararsızım	3	3
Katılmıyorum	2	4
Tamamen katılmıyorum	1	5

Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 24, en düşük puan ise 120’dir. Sonuçta 1-24 puan en olumsuz tutumu, 25-48 puan olumsuz tutumu, 49-72 puan nötr tutumu, 73-94 puan olumlu tutumu, 95-120 puan en olumlu tutumu ifade etmektedir. Ölçekten elde edilebilecek puanları yorumlamanın bir diğer yolu da yanıtlayıcı tarafından işaretlenen cümlelerin madde puanlarının toplamının madde sayısına bölünmesidir. Bu yolla elde edilecek istatistik 1 ile 5 arasında olacaktır. Bunlardan 1- 3 arasında olanlar olumsuz, 3-5 arasında olanlar olumlu tutum gösterecektir (Demirhan ve Altay,2001, s.17).

3.4. Verilerin Toplanması

2010-2011 eğitim-öğretim yılında “Öğrenci Kişisel Bilgi Formu” ve “Beden Eğitim ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği” örnekleme oluşturan Muğla İlindeki 8 İlköğretim okulunun altıncı, yedinci ve sekizinci sınıflarında araştırmacı ve okulun beden eğitimi veya branş öğretmeni ile beraber aynı anda sınıfta olan öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Doğru ve eksiksiz olarak doldurulan anketler değerlendirmeye katılmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS (16) İstatistik programından yararlanılmış ve anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ alınmıştır.

Araştırmada katılımcıların demografik özellikleri ile ankete verdikleri cevapların yüzdeler dağılımlarının belirlenmesinde frekans analizi; cinsiyetler ile beden eğitim dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında bağımsız gruplarda t-testi; yaşanan yer, sınıf, yaş, gibi değişkenlere göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi ile farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için ise tukey testi uygulanmıştır.

IV.BULGULAR

Bu bölümde bulgular her alt probleme göre incelenmiş, tablolar şeklinde verilmiş ve tablolar ile ilgili detaylı açıklamalar yapılmıştır. Alt problemlerde değinilen değişkenlere göre öğrencilerin tutum puanları incelenirken önce ele alınan değişkenle ilgili olarak sayısal dağılımları, tutum puanlarının ortalamaları ve standart sapmalarını gösteren tablolar düzenlenmiştir.

4.1.Çalışmaya Katılanların Sosyo-Demografik Özellikleri

Tablo.1. Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Bilgiler

Cinsiyet	N	%
Erkek	232	50.7
Kız	226	49.3
Toplam	458	100

Tablo 1'e bakıldığında araştırmaya katılanların %50.7'sinin erkek, %49.3'inin ise kız olduğu görülmektedir.

Tablo.2. Katılımcıların Yaş Durumlarına İlişkin Bilgiler

Yaş	N	%
12 yaş altı	73	15.9
13 yaş	232	50.7
14 yaş ve üzeri	153	33.4
Toplam	458	100

Katılımcıların yaş durumlarına bakıldığında %50.7'sinin 13 yaşında, %33.4'ünün 14 yaş ve üzeri, %15.9'unun ise 12 yaş ve altında oldukları görülmektedir.

Tablo.3. Katılımcıların Yaşadıkları Yere İlişkin Bilgileri

Yer	N	%
İl	224	48.9
İlçe-Kasaba	187	40.8
Köy	47	10.3
Toplam	458	100.0

Katılımcıların yaş gruplarına göre dağılımlarına bakıldığında %48,9'unun İl'de, %40,8'inin, İlçe ve Kasaba'da %10,3'ünün ise köyde yaşadığı görülmektedir.

Tablo.4. Katılımcıların Öğrenim Görmekte Oldukları Sınıfa İlişkin Bilgiler

Sınıf	N	%
6. sınıf	72	15.7
7. sınıf	155	33.8
8. sınıf	231	50.4
Toplam	458	100

Tablo 4'e bakıldığında araştırmaya katılanların %50,4'ünün 8.sınıf, %33,8'inin 7.sınıf ve %15,7'sinin ise 6.sınıfta okudukları görülmektedir.

Tablo.5. Katılımcıların **Annelerinin Öğrenim Durumu Nedir?** Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler

Öğrenim Durumu	N	%
Okur Yazar	24	5.2
İlkokul veya İlköğretim mezunu	244	53.3
Lise Mezunu	101	22.1
Yüksekokul ve Üzeri	89	19.4
Toplam	458	100

Katılımcıların annelerinin öğrenim durumu nedir? sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında % 53.3 ile büyük bir çoğunluğunun ilköğretim veya ilköğretim mezunu oldukları görülmektedir.

Tablo.6. Katılımcıların **Babalarının Öğrenim Durumu Nedir?** Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler

Öğrenim Durumu	N	%
Okur Yazar	13	2.8
İlkokul veya İlköğretim mezunu	225	49.1
Lise Mezunu	113	24.7
Yüksekokul ve Üzeri	107	23.4
Toplam	458	100

Katılımcıların babalarının öğrenim durumu nedir? sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında % 49'1'inin ilköğretim veya ilköğretim mezunu oldukları, %24'7'sinin lise mezunu ve % 23.4'ünün ise yüksekokul ve üzeri eğitim seviyesine sahip oldukları görülmektedir.

Tablo.7. Katılımcıların **Annenizin Mesleği Nedir?** Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler

Anne Mesleği	N	%
Ev Hanımı	323	70.5
Serbest Meslek	78	17.0
İşçi-Memur	57	12.4
Toplam	458	100

Katılımcıların annenizin mesleği nedir? sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında % 70.5 ile büyük bir çoğunluğunun ev hanımı oldukları görülmektedir.

Tablo.8. Katılımcıların **Babanızın Mesleği Nedir?** Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler

Baba Mesleği	N	%
Çalışmıyor	18	3.9
Serbest Meslek	271	59.2
İşçi-Memur	169	36.9
Toplam	458	100

Katılımcıların babanızın mesleği nedir? sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında %59.2'sinin serbest meslek erbabı, %36.9'unun İşçi-Memur ve % 3.9'unun ise herhangi bir işte çalışmadığı görülmektedir.

Tablo.9. Katılımcıların **Ailenizin Aylık Geliri Nedir?** Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler

Aylık Gelir	N	%
0-350 tl	30	6.6
351-700 tl	72	15.7
701-1050 tl	124	27.1
1051-1400 tl	70	15.3
1401 tl ve üzeri	162	35.4
Toplam	458	100

Katılımcıların ailenizin aylık geliri nedir? sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında %35.4'ünün 1401 tl ve üzeri, %27,1'inin 701-1050 tl arasında,% 15.7'sinin 351-700 tl arasında, %15.3'ünün 1051-1400 tl arasında ve % 6.6'sının ise 0-350 tl arasında gelire sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo.10. Katılımcıların **Okuldaki Başarı Durumunuz Nedir?** Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler

Başarı Durumu	N	%
Çok iyi	95	20.7
İyi	222	48.5
Orta	129	28.2
Zayıf	11	2.4
Çok Zayıf	1	.2
Toplam	458	100

Katılımcıların Okuldaki başarı durumunuz nedir? sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında %48.5'inin **İyi**,%28.2'sinin **orta** ve %20.7'sinin ise **çok iyi** cevaplarını verdikleri görülmektedir.

Tablo.11. Katılımcıların **Ailenizde Spor Yapan Varmı?** Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler

Başarı Durumu	N	%
Evet	243	53.1
Hayır	215	46.9
Toplam	458	100

Katılımcıların Ailenizde spor yapan var mı? sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında %53.1'inin **Evet** ,%46.9'unun ise **Hayır** cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.12. Katılımcıların **Aileniz Spor Yapmanıza İzin Veriyor mu ?** Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler

İzin Durumu	N	%
Evet	394	86
Kısmen	48	10.5
Hayır	16	3.5
Toplam	458	100

Katılımcıların Aileniz spor yapmanıza izin veriyor mu? sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında %86 gibi büyük bir çoğunluğunun **Evet** yanıtı verdikleri görülmektedir.

4.2.Çalışmaya Katılanların Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımları

Tablo.13. Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spor derslerinde hep korku hissine kapılırim’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdelerik dağılımları

Düzeş	N	%
Tamamen Katılımyorum	324	70.7
Katılımyorum	67	14.6
Kararsızım	33	7.2
Katılıyorum	16	3.5
Tamamen Katılıyorum	18	3.9
Toplam	458	100

Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spor derslerinde hep korku hissine kapılırim’’ sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %70.7’si gibi büyük bir çoğunluğun ‘‘tamamen katılımyorum’’ cevabını verdikleri görölmektedir.

Tablo.14. Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde çok sıkılırim’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdelerik dağılımları

Düzeş	N	%
Tamamen Katılımyorum	346	75.5
Katılımyorum	58	12.7
Kararsızım	21	4.6
Katılıyorum	21	4.6
Tamamen Katılıyorum	12	2.6
Toplam	458	100

Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde çok sıkılırim’’ sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %75.5’i gibi büyük bir çoğunluğun ‘‘tamamen katılımyorum’’ cevabını verdikleri görölmektedir.

Tablo.15. Katılımcıların “**Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim**” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	327	71.4
Katılmıyorum	78	17.0
Kararsızım	27	5.9
Katılıyorum	10	2.2
Tamamen Katılıyorum	16	3.5
Toplam	458	100

Katılımcıların “Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %71.4’ü gibi büyük bir çoğunluğun “**tamamen katılmıyorum**” cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.16. Katılımcıların “**Beden eğitimi ve spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem**” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	288	62.9
Katılmıyorum	69	15.1
Kararsızım	41	9.0
Katılıyorum	20	4.4
Tamamen Katılıyorum	40	8.7
Toplam	458	100

Katılımcıların “Beden eğitimi ve spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %62.9’u gibi büyük bir çoğunluğun “**tamamen katılmıyorum**” cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.17. Katılımcıların “**Beden eğitimi ve spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılım**” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	282	61.6
Katılmıyorum	56	12.2
Kararsızım	39	8.5
Katılıyorum	27	5.9
Tamamen Katılıyorum	54	11.8
Toplam	458	100

Katılımcıların “Beden eğitimi ve spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılım” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %61.6’sı gibi büyük bir çoğunluğun “**tamamen katılmıyorum**” cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.18. Katılımcıların “**Beden eğitimi ve sporla ilgili konuşmak çok zevklidir**” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	32	7.0
Katılmıyorum	26	5.7
Kararsızım	49	10.7
Katılıyorum	68	14.8
Tamamen Katılıyorum	283	61.8
Toplam	458	100

Katılımcıların “Beden eğitimi ve sporla ilgili konuşmak çok zevklidir” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %61.8’i gibi büyük bir çoğunluğun “**tamamen katılıyorum**” cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.19. Katılımcıların ”Beden eğitimi ve spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	38	8.3
Katılmıyorum	38	8.3
Kararsızım	30	6.6
Katılıyorum	49	10.7
Tamamen Katılıyorum	303	66.2
Toplam	458	100

Katılımcıların ”Beden eğitimi ve spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %66.2’si gibi büyük bir çoğunluğun “**tamamen katılıyorum**”cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.20. Katılımcıların ”Beden eğitimi dersinde ön plana çıkmaktan sakınırim” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	195	42.6
Katılmıyorum	58	12.7
Kararsızım	86	18.8
Katılıyorum	58	12.7
Tamamen Katılıyorum	61	13.3
Toplam	458	100

Katılımcıların ”Beden eğitimi dersinde ön plana çıkmaktan sakınırim” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %42.6’sının “**tamamen katılmıyorum**”cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.21. Katılımcıların ”Beden eğitimi dersinde işbirliği duygularım gelişir” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	28	6.1
Katılmıyorum	16	3.5
Kararsızım	61	13.3
Katılıyorum	98	21.4
Tamamen Katılıyorum	255	55.7
Toplam	458	100

Katılımcıların ”Beden eğitimi dersinde işbirliği duygularım gelişir” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %55.7’sinin “**tamamen katılıyorum**” cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.22. Katılımcıların ”Beden eğitimi ve spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	42	9.2
Katılmıyorum	26	5.7
Kararsızım	48	10.5
Katılıyorum	79	17.2
Tamamen Katılıyorum	263	57.4
Toplam	458	100

Katılımcıların ”Beden eğitimi ve spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %57’4’ünün “**tamamen katılıyorum**” cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.23. Katılımcıların ”Gelecekteki öğrencilik yaşantımda beden eğitimi ve spor dersi almak istemem” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	284	62
Katılmıyorum	36	7.9
Kararsızım	55	12
Katılıyorum	23	5
Tamamen Katılıyorum	60	13.1
Toplam	458	100

Katılımcıların ”Gelecekteki öğrencilik yaşantımda beden eğitimi ve spor dersi almak istemem” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %62’sinin ‘**tamamen katılmıyorum**’cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.24. Katılımcıların “Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	38	8.3
Katılmıyorum	17	3.7
Kararsızım	18	3.9
Katılıyorum	54	11.8
Tamamen Katılıyorum	331	72.3
Toplam	458	100

Katılımcıların “Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %72.3’nün ‘**tamamen katılıyorum**’cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.25. Katılımcıların ‘‘ Okul ders programlarına beden eğitimi ve spor dersi koymak gerekli değildir’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	322	70.3
Katılmıyorum	33	7.2
Kararsızım	26	5.7
Katılıyorum	22	4.8
Tamamen Katılıyorum	55	12
Toplam	458	100

Katılımcıların ‘‘ Okul ders programlarına beden eğitimi ve spor dersi koymak gerekli değildir’’ sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %70.3’nün ‘‘**tamamen katılmıyorum**’’cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.26. Katılımcıların ‘‘ Beden eğitimi ve spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	43	9.4
Katılmıyorum	9	2
Kararsızım	46	10
Katılıyorum	64	14
Tamamen Katılıyorum	296	64.6
Toplam	458	100

Katılımcıların ‘‘ Beden eğitimi ve spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım’’ sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %64.6’sının ‘‘**tamamen katılıyorum**’’cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.27. Katılımcıların “ Okul ders programlarının her yılında beden eğitimi ve spor dersi olmalıdır” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	22	4.8
Katılmıyorum	21	4.6
Kararsızım	28	6.1
Katılıyorum	55	12.0
Tamamen Katılıyorum	332	72.5
Toplam	458	100

Katılımcıların “ Okul ders programlarının her yılında beden eğitimi ve spor dersi olmalıdır” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %72.5'nin “**tamamen katılıyorum**” cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.28. Katılımcıların “ Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	33	7.2
Katılmıyorum	27	5.9
Kararsızım	49	10.7
Katılıyorum	85	18.6
Tamamen Katılıyorum	264	57.6
Toplam	458	100

Katılımcıların “Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %57.6'sının “**tamamen katılıyorum**” cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.29. Katılımcıların “**Beden eğitimi ve spor ile ilgili etkinliklerin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım**” sorusuna verdikleri cevapların yüzdelik dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	60	13.1
Katılmıyorum	27	5.9
Kararsızım	90	19.7
Katılıyorum	82	17.9
Tamamen Katılıyorum	199	43.4
Toplam	458	100

Katılımcıların “**Beden eğitimi ve spor ile ilgili etkinliklerin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım**” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %43.4’ünün “**tamamen katılıyorum**” cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.30. Katılımcıların “**Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirilebildiğine inanırım**” sorusuna verdikleri cevapların yüzdelik dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	57	12.4
Katılmıyorum	21	4.6
Kararsızım	39	8.5
Katılıyorum	70	15.3
Tamamen Katılıyorum	271	59.2
Toplam	458	100

Katılımcıların “**Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirilebildiğine inanırım**” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %59.2’sinin “**tamamen katılıyorum**” cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.31. Katılımcıların ‘‘Beden Eğitimi ve spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	314	68.6
Katılmıyorum	66	14.4
Kararsızım	25	5.5
Katılıyorum	15	3.3
Tamamen Katılıyorum	38	8.3
Toplam	458	100

Katılımcıların ‘‘Beden Eğitimi ve spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım’’ sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %68,6’sının ‘‘**tamamen katılmıyorum**’’cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.32. Katılımcıların ‘‘Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	249	54.4
Katılmıyorum	60	13.1
Kararsızım	57	12.4
Katılıyorum	36	7.9
Tamamen Katılıyorum	56	12.2
Toplam	458	100

Katılımcıların ‘‘Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez’’ sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %54,4’ünün ‘‘**tamamen katılmıyorum**’’cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.33. Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırım’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdelerik dağılımları

Düzeş	N	%
Tamamen Katılmıyorum	66	14.4
Katılmıyorum	46	10
Kararsızım	79	17.2
Katılıyorum	77	16.8
Tamamen Katılıyorum	190	41.5
Toplam	458	100

Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırım’’ sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %41.5’inin ‘‘tamamen katılıyorum’’cevabını verdikleri görölmektedir.

Tablo.34. Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spor ile ilgili hiçbir şeye ihtiyaç duymam’’ sorusuna verdikleri cevapların yüzdelerik dağılımları

Düzeş	N	%
Tamamen Katılmıyorum	287	62.7
Katılmıyorum	48	10.5
Kararsızım	46	10
Katılıyorum	31	6.8
Tamamen Katılıyorum	46	10
Toplam	458	100

Katılımcıların ‘‘Beden eğitimi ve spor ile ilgili hiçbir şeye ihtiyaç duymam’’ sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %62.7’sinin ‘‘tamamen katılmıyorum’’cevabını verdikleri görölmektedir.

Tablo.35. Katılımcıların “**Beden eğitimi ve spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker**” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	30	6.6
Katılmıyorum	18	3.9
Kararsızım	45	9.8
Katılıyorum	74	16.2
Tamamen Katılıyorum	291	63.5
Toplam	458	100

Katılımcıların “Beden eğitimi ve spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %63.5’inin “**tamamen katılıyorum**” cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo.36. Katılımcıların “**Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem**” sorusuna verdikleri cevapların yüzdeler dağılımları

Düzy	N	%
Tamamen Katılmıyorum	308	67.2
Katılmıyorum	50	10.9
Kararsızım	38	8.3
Katılıyorum	18	3.9
Tamamen Katılıyorum	44	9.6
Toplam	458	100

Katılımcıların “Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem” sorusuna verdikleri cevapların dağılımlarına bakıldığında %54,4’ünün “**tamamen katılmıyorum**” cevabını verdikleri görülmektedir.

4.3.Çalışmaya Katılanların Demografi Özellikleri ile Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğine Verdikleri Cevapların Karşılaştırılması

Tablo.37. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması

Cinsiyet	N	\bar{x}	s.s	t	P
Erkek	232	3.00	.376	1.857	.064
Kız	226	2.94	.322		

*p<0,05

Tablo 37'ye bakıldığında katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması sonucunda gruplar arası anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05).

Tablo.38. Katılımcıların Ailede spor yapan var mı? Sorusuna verdikleri cevaplara Göre Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması

Değişken	N	\bar{x}	s.s	t	P
Evet	232	1,44	,497	-1,106	,270
Hayır	226	1,49	,501		

*(p<0,05)

Tablo 38'e bakıldığında katılımcıların Ailede spor yapan var mı? Sorusuna verdikleri cevaplara Göre Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması sonucunda anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05).

Tablo.39. Katılımcıların Yaş Dağılımlarına Göre Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması

Yaş	N	Ortalama	Std.Sap.	f	P
12 yaş altı	73	2.94	.29		
13 yaş	232	2.97	.34	.411	.663
14 yaş ve üzeri	153	2.98	.39		

*($p < 0,05$)

Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde yaş dağılımları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumlar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo.40. Katılımcıların Yaşadığı Yere Göre Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması

Yaşanılan Yer	N	Ortalama	Std.Sap.	f	P
İl	224	2.97	.334		
İlçe-Kasaba	187	2.97	.356	.465	.628
Köy	47	2.92	.416		

*($p < 0,05$)

Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde yaşanılan yer ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumlar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo.41. Katılımcıların Sınıf Dağılımlarına Göre Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması

Sınıf	N	Ortalama	Std.Sap.	f	P
6.Sınıf	75	2.94	.306		
7.Sınıf	155	3.01	.382	1.708	.182
8.Sınıf	231	2.95	.342		

*($p < 0,05$)

Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde sınıf dağılımları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumlar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo.42. Katılımcıların Annelerinin Eğitim Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

Anne Eğitim	N	Ortalama	Std.Sap.	f	P
Okur-Yazar	24	3.17	.351		
İlköğretim-İlkokul	244	2.95	.369	3.152	.025*
Lise	101	2.99	.318		
Yüksekokul ve Üzeri	89	2.95	.325		

*($p < 0,05$)

Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların annelerinin eğitim durumu ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır ($p < 0,05$). Farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığı tablo 45'deki tukey testi ile açıklanmıştır.

Tablo.43. Katılımcıların Annelerinin Eğitim Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması (Tukey Testi)

Anne Eğitim	Karşılaştırma	Ortalama arası fark	P
Okur-Yazar	İlkokul-İlköğretim	.219	.018*
	Lise	.171	.136
	Yüksekokul ve Üzeri	.216	.037*
İlkokul-İlköğretim	Okur-Yazar	-.219	.018*
	Lise	-.048	.650
	Yüksekokul ve Üzeri	-.003	1.000
Lise	Okur-Yazar	-.171	.136
	İlkokul-İlköğretim	.048	.650
	Yüksekokul ve Üzeri	.045	.811
Yüksekokul ve Üzeri	Okur-Yazar	-.216	.037*
	İlkokul-İlköğretim	.003	1.000
	Lise	.045	.811

*(p<0,05)

Yapılan karşılaştırma sonuçlarına bakıldığında annesinin eğitim durumu okur-yazar olanlar ile ilköğretim-ilkokul mezunu olanlar (p=.018), okur-yazar ile yüksekokul ve üzeri olanlar(p=.037) arasında anlamlı farklılığa rastlanmıştır.(p<0,05).

Buna göre annesinin eğitim durumu okur-yazar ($\bar{x}=3.17\pm.351$) olanlar, ilköğretim-ilkokul ($\bar{x}=2.95\pm.369$), yüksekokul ve üzeri ($\bar{x}=2.99\pm.325$) eğitim durumuna sahip olanlara oranla daha fazla ortalamaya sahip oldukları görülmektedir.

Tablo.44. Katılımcıların Babalarının Eğitim Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

Baba Eğitim	N	Ortalama	Std.Sap.	f	P
Okur-Yazar	13	3.23	.626		
İlköğretim-İlkokul	225	2.97	.316	2.604	.051
Lise	113	2.94	.405		
Yüksekokul ve Üzeri	107	2.96	.308		

*($p < 0,05$)

Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların baba eğitim durumları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo.45. Katılımcıların Annelerinin Mesleki Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

Anne Meslek	N	Ortalama	Std.Sap.	f	P
Ev hanımı	323	2.9723	.368		
Serbest meslek	78	2.9642	.287	.107	.898
İşçi-memur	57	2.9920	.338		

*($p < 0,05$)

Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların annelerinin meslek durumları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo.46. Katılımcıların Babalarının Mesleki Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

Baba Meslek	N	Ortalama	Std.Sap.	f	P
Çalışmıyor	18	2.84	.607		
Serbest Meslek	271	2.97	.295	1.387	.251
İşçi-Memur	169	2.98	.396		

*(p<0,05)

Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların babalarının mesleki durumları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05).

Tablo.47. Katılımcıların Ailelerinin Aylık Gelir Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

Aylık Gelir	N	Ortalama	Std.Sap.	f	P
0-350tl	30	3.03	.278		
351-700tl	72	2.93	.361		
701-1050tl	124	2.96	.390	1.048	.382
1051-1400tl	70	3.03	.446		
1401 tl ve üzeri	162	2.96	.273		

*(p<0,05)

Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların babalarının mesleki durumları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05).

Tablo.48. Katılımcıların Dersteki Başarı Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

Başarı Durumu	N	Ortalama	Std.Sap.	f	P
Çok iyi	2,94	3.03	.345		
İyi	2,96	2.93	.356		
Orta	2,98	2.96	.333	.652	.626
Zayıf	3,10	3.03	.528		
Çok zayıf	3,16	2.96	.351		

*(p<0,05)

Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların dersteki başarı durumları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05).

Tablo.49. Katılımcıların Aileniz Spor Yapmanıza İzin Veriyor Mu? Sorusuna Verdikleri Cevaplara Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının varyans analizi Karşılaştırılması

Başarı Durumu	N	Ortalama	Std.Sap.	f	P
Evet	394	2.97	.356		
Kısmen	48	2.90	.318	2.799	.062
Hayır	16	3.14	.269		

*(p<0,05)

Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların dersteki başarı durumları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında varyans analizi ile karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0,05).

V.TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmaya katılanların demografik özellikleri incelendiğinde, katılımcıların çoğunluğunun erkek öğrenciler olduğu ve 13 yaş grubu olduğu, ilde yaşayanların diğer yerlere göre daha fazla olduğu, 8. Sınıf öğrencilerin diğer sınıflara göre daha fazla katılım yaptıkları; annelerinin öğrenim durumlarının büyük çoğunluğunu ilköğretim ve ilköğretim mezunu olduğu, babalarının öğrenim durumlarının büyük çoğunluğu yine ilköğretim mezunu olduğu, annelerinin çoğunluğu ev hanımı olduğu, babalarının ise büyük çoğunluğu serbest meslek sahibi olduğu, ailelerinin aylık gelirlerinin çoğunluğunun 1400tl ve üzeri olduğu, okuldaki başarı durumlarının ise büyük bölümün de iyi olduğu, büyük bölümünün ailesinde spor yapan olduğu, büyük bölümünün ailesinin spor yapmasına izin verdikleri bulunmuştur.

Araştırma bulgularına göre birinci alt problemimiz olan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları incelendiğinde; öğrencilerin tutum puanları ortalamaları genel olarak olumsuz düzeyde olduğu söylenebilir. Tablo 37- 49 a kadar olan tablolarda görülen olumsuz değerler bunu kanıtlar niteliktedir. Buradan da ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının olumsuz olduğu sonucuna varılabilir.

Güllü ve Korucu (2005)'nin ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi derslerine ilişkin görüşlerini inceledikleri araştırma sonuçlarında, öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının genel olarak olumlu olduğu ifade edilmiştir.

Erkmen ve arkadaşları (2006) özel ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre beden eğitim dersi hakkındaki tutumlarını belirlemeye yönelik yapmış oldukları çalışmada, özel ilköğretim okullarında uygulanan beden eğitimi ve spor derslerinin öğrenciler açısından önemli ve öğrencilerin bu derse karşı tutum ve görüşlerinin olumlu olduğunu belirtmişlerdir. Bu çalışmalar bizim yapmış olduğumuz çalışmayla çelişki göstermektedir.

Holoğlu (2006)'nin ilköğretim ikinci kademe kız öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin görüşlerini incelediği araştırma sonuçlarında, öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının genel olarak olumsuz olduğu ifade edilmiştir. Bu çalışma bizim yapmış olduğumuz çalışmayı destekler niteliktedir.

Ryan, Fleming ve Marina (2003) araştırma sonuçlarına göre ortaokul öğrencilerinin diğer teorik derslere oranla, beden eğitimi dersinden daha fazla haz

aldığı, daha fazla eğlendiği sonucuna varılmıştır. Öğrencileri beden eğitimi dersine olan tutumları olumlu yöndedir. Bu çalışma bizim yapmış olduğumuz çalışmayla çelişki göstermektedir.

Araştırma bulgularına göre ikinci alt problemimiz olan katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları incelendiğinde; çalışmanın bulgularına göre, ilköğretim ikinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin cinsiyetlerine göre tutum puanları ortalamalarına bakıldığında, tablo 37’de ilköğretim ikinci kademe öğrenim gören kız öğrencilerin tutumlarının olumsuz olduğu görülmektedir. Bu da bize ilköğretim ikinci kademedeki öğrenim gören kız öğrencilerin bu derse ilişkin tutumlarının olumsuz olduğunu, erkek öğrencilerin ise bu derse ilişkin tutumlarının olumlu olduğunu göstermektedir. Katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması sonucunda ise gruplar arası anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Hünük’ün Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırıldığı araştırma sonuçlarına göre; cinsiyete göre öğrencilerin tutum puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark gözlenmiştir. Kız ve erkek öğrencilerin olumlu tutum gösterdikleri ve erkek öğrencilerin tutum ortalamalarının bütün sınıf düzeyinde kızlara göre yüksek olduğu gözlenmiştir (Hünük 2006, s.54). Cinsiyet beden eğitimine ilişkin tutumlarda önemli-aracı bir rol oynadığından beri birçok çalışmada kızların ve erkeklerin tutumları karşılaştırılmıştır.

Bu çalışmalarda erkeklerin mücadele gerektiren ve risk ögesi taşıyan fiziksel etkinliklere ilişkin daha olumlu tutum sergiledikleri bulunmasına rağmen, kızların estetiği vurgulayan ve sosyal yetenekleri geliştiren fiziksel etkinliklere ilişkin daha olumlu tutum sergiledikleri belirlenmiştir. Bu çalışmanın bulgularına göre erkek öğrencilerin tutumlarının kız öğrencilerin tutumlarına oranla daha yüksek olması bizim çalışmamızı destekler niteliktedir.

Kangalgil ve diğerlerinin, Ankara’nın merkez ilçelerinde ilköğretim, lise ve üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden spor yapan ve yapmayan öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını saptamak ve karşılaştırmak amacıyla toplam 2630 öğrenci ile yaptıkları araştırma sonuçları, cinsiyet yönüyle

incelendiğinde, grupların tutum puanları ortalamaları yüksek olmasına rağmen erkek öğrencilerin tutum puanlarının kız öğrencilere oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu çalışma bizim yapmış olduğumuz çalışmayı destekler niteliktedir.

Koca ve Demirhan, yaptıkları çalışmada cinsiyet ve spora katılım açısından lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını ölçmeyi amaçlamışlardır. Bu amaç doğrultusunda yapılan araştırmaya 440'ı sporcu, 427'si ise sporcu olmayan toplam 867 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma bulgularına göre, kızlar ve erkeklerin tutumları karşılaştırıldığında erkeklerin tutum puanlarının kızlara oranla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Altay ve Özdemir (2006) Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim 1. kademesinde öğrenim gören 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını karşılaştırdıkları araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin tutum ortalamalarında cinsiyete göre anlamlı fark gözlenmiştir. Bu çalışmadaki bulgular elde ettiğimiz bulgularla çelişmektedir.

Koçarkı ve Hürmeriç (2006) Türkiyedeki İlköğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine olan tutumları adlı çalışmalarında, ilköğretim de okuyan kız öğrencilerin erkek öğrencilere nazaran tutumlarının daha olumlu olduğu gözlemlenmiştir. Bu çalışma bizim yapmış olduğumuz çalışma ile çelişki göstermektedir.

Araştırma bulgularına göre üçüncü alt problemimiz olan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yaş düzeylerine göre beden eğitimi ve spora olan tutumları incelendiğinde; çalışmanın bulgularına göre üçüncü alt probleme göre ilköğretim ikinci kademe öğrenim gören öğrencilerin yaş durumlarına bakıldığında tablo 39 da en düşük tutum puanı ortalamasının 12 yaş ve altı $X=2,94$, 13 yaş $X=2,97$, en yüksek tutum ortalamasının ise 14 yaş ve üzeri $X=2,98$ arasında değişim göstermektedir. Buda göstermektedir ki bu yaşlardaki öğrencilerin beden eğitimi dersine olan tutumları olumsuz düzeydedir. Katılımcıların yaşlarına göre beden eğitimi dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması sonucunda gruplar arası anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Buradan da öğrencilerin yaş düzeyleri, beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarda belirleyici bir etken değildir sonucu söylenebilir.

Kaya ve Murathan (2010) Elazığ ilköğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları adlı çalışmasında, öğrencilerin yaşlarına göre beden eğitimi

dersine olan tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır, bu bulgular bizim yapmış olduğumuz çalışmayı destekler niteliktedir.

Krouscas (1999) İlköğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları adlı çalışmasında, 12 ve 14 yaşlarından itibaren öğrencilerin beden eğitimi dersin karşı tutumlarında bir düşüş olduğu ve öğrencilerin tutumlarının beden eğitim dersine ilişkin olumsuz tutumları olduğunu saptamıştır. Bu çalışma bizim yapmış olduğumuz çalışmayı destekler niteliktedir.

Araştırma bulgularına göre dördüncü alt problemimiz olan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerin sınıf dağılımlarına göre beden eğitimi ve spora olan tutumları incelendiğinde; öğrencilerin sınıf dağılımlarına bakıldığında tablo 41 de en düşük tutum puanı ortalamasının 6.sınıflarda ($X=2,94$), bunu takiben 8.sınıf ($X=2,95$) ve en yüksek tutum puanı ortalamasının 7.sınıf ($X=3,01$) olduğunu görmekteyiz. Buna dayanarak 7.sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumlu, 6 ve 8. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının ise olumsuz çıktığını söyleyebiliriz. Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde sınıf dağılımları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumlar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Buradan da öğrencilerin öğrenim görmüş olduğu sınıf düzeyi, beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarda belirleyici bir etken değildir sonucu söylenebilir.

Sonuçlar ile ilgili olarak öğrencilerin öğrenim görmüş olduğu sınıf düzeyine göre beden eğitimi ve spora tutumlarına ilişkin yapılan çalışmaların bir kısmı şu şekildedir. Altay ve Özdemir (2006)' in araştırma sonuçlarına göre; Öğrenci tutum puan ortalamalarında sınıf düzeylerine göre anlamlı fark bulunmuştur.

Hünük (2006)'ün araştırma sonuçlarına göre; ilköğretim 6. 7. ve 8. sınıf düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı fark gözlenmiştir. Öğrencilerin tutum puanları ortalamalarını sınıf seviyesi yükseldikçe düştüğü gözlenmiştir.

Subramaniam and Silverman (2007)'in araştırma sonuçlarına göre de ortaokul öğrencilerinin sınıf düzeyine göre tutum ortalamaları ters orantılı çıkmıştır. Bu araştırma sonuçları ise bizim bulgularımızdan farklıdır.

Bu araştırmaların bizim bulgularımız ile örtüşmeme nedeninin farklı eğitim-öğretim kademesindeki öğrenciler ile yapılmış olmasından kaynaklandığını düşünülebilir. Farklı eğitim kademelerinde öğrenciler farklı gelişim dönemleri içinde bulunmalarından dolayı beklenti, istek ve eğilimlerinin de farklılaşabileceği

düşünülebilir. Bu nedenledir ki ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarında farklılık olabilir.

Araştırma bulgularına göre beşinci alt problemimiz olan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okulundaki okul başarı düzeylerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları incelendiğinde; en düşük tutum puanı ortalamasının tablo 48'e bakılarak durumları iyi olan öğrenciler olduğunu $X=2,93$, en yüksek tutum puanı ortalamasının ise durumları çok iyi olan öğrencilere $X=3,03$ ait olduğunu görmekteyiz. Durumları iyi, orta ve çok zayıf olan öğrenciler durumları çok iyi ve zayıf olan öğrencilere oranla beden eğitimi dersine olumsuz bakmaktadır. Lakin Bulgular sonucunda katılımcıların okuldaki derslerdeki başarı durumu ile beden eğitimi ve spor dersine olan tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Bu göstermektedir ki, öğrencilerin derslerdeki başarı düzeyleri beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarda belirleyici bir etken değildir.

Çetin (2007) orta öğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması adlı çalışmasında, öğrencilerin başarı düzeyleri ile beden eğitimi ve spora olan tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Okullardaki genel başarı düştükçe, tutum puanlarının da düştüğü görülmüştür. Yani başarı durumları ile tutum ortalamaları doğru orantılı olarak farklılık gösterdiği söylenebilir. Buda bizim yapmış olduğumuz çalışma ile çelişki göstermektedir.

Araştırma bulgularına göre altıncı alt problemimiz olan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin annelerinin eğitim durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları incelendiğinde; Buna göre tablo 42'ye göre katılımcıların en düşük tutum puanı ortalamasının yüksekokul ve üzeri, ilköğretim-ilkokul $X=2,95$ mezunu anneye sahip olanların, en yüksek tutum puanlarının ise sadece okur-yazar $X=3,17$ annelere sahip olan öğrencilerin olduğu bulunmuştur. Yüksekokul ve üzeri eğitimi alan annelere sahip olan öğrencilerin tutumlarının olumsuz çıkması günümüz eğitiminin zorluğuna bağlı olarak, beden eğitimi ve spor dersi yerine sınavlarda öncelik gerektiren diğer derslere yöneltilmesi sonucu olarak düşünülebilir.

Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların annelerinin eğitim durumu ile beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. Yapılan karşılaştırma sonuçlarına bakıldığında

annesinin eğitim durumu okur-yazar ($\bar{X}=3,17\pm,351$) olanlar, ilköğretim-ilkokul ($\bar{X}=2,95\pm,369$), yüksekokul ve üzeri ($\bar{X}=2,99\pm,325$) eğitim durumuna sahip olanlara oranla daha fazla ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Çalışmamıza göre annenin eğitim durumu katılımcıların beden eğitimi dersine olan tutumlarını etkilemektedir.

Holoğlu (2006)'nun yapmış olduğu çalışmaya göre, anne eğitim düzeyi, değişkenlerinde, öğrencilerin tutum ölçek puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bulgu ve Akcan (2003) 15–19 yaş grubundaki öğrencilerin spora katılımları ile anne öğrenim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Bu araştırma sonucu bizim bulgularımızla aynıdır. Bu araştırmaların sonucu bizim bulgularımızı destekler niteliktedir.

Araştırma bulgularına göre yedinci alt problemimiz olan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları incelendiğinde; Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde tablo 44'de en düşük tutum puanı ortalamasının lise $X=2,94$ ve ilköğretim-ilkokul $X=2,97$, yüksekokul ve üzeri $X=2,96$, en yüksek tutum puanlarının ise okur-yazar $X=3,23$ eğitim almış babaya sahip öğrencilerin verdiği görülmüştür. Okur-yazar eğitime sahip olan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumludur. Diğer eğitimlerden mezun olmuş babaya sahip olan öğrencilerin ise olumsuzdur. Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların baba eğitim durumları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Araştırmamızda istatistiksel olarak anlamlı fark çıkmamış olsa da öğrencilerin babalarının öğrenim durumuna göre tutum ortalamaları incelendiğinde; babalarının öğrenim durumu okur-yazar olan öğrencilerin tutum değerleri, babalarının öğrenim durumu yüksekokul ve üzeri olan öğrencilerden yüksek çıktığı gözlenmektedir. Araştırmamızın yedi ve sekizinci alt probleminin bulguları karşılaştırıldığında anne ve babanın öğrenim durumu yüksek okul ve üzeri olan öğrencilerin tutum ortalamaları en düşük çıktığı gözlenmiştir. Bunun nedeninin; toplumumuzda ebeveynlerin (anne-baba) eğitim seviyesi yüksek olanların çocuklarının da eğitim seviyelerinin yüksek olmasını istemelerinden; dolayısı ile beden eğitimi ve spor etkinlikleri yerine genel kültür, genel yetenek derslerine ağırlık vermelerine ve hatta bunun için özel olarak dershanelere gitmelerini istemelerinden kaynaklandığı söylenebilir.

Bunu destekleyici olarak; Demirhan (2005) birçok ülkede ve özellikle ülkemizde, beden eğitimi etkinliklerinin, beklentilere yeterince cevap vermemesini ve yaygın destek görmemesinden dolayı yıpranmasının nedenlerinden biri olarak öğrenci ve velilerin isteksiz davranmalarının Lise giriş sınavları ve Üniversite sınavları için harcanan olağanüstü çaba olarak değerlendirmektedir.

Araştırma bulgularına göre sekizinci alt problemimiz olan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin annelerinin mesleğine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları incelendiğinde; tablo45'e bakıldığında katılımcıların en düşük tutum puanı ortalamasının annelerinin mesleği serbest meslek (X=2.96), en yüksek tutum puanı ortalamasının ise annelerinin mesleği işçi-memur olanlar olduğu gözlemlenmektedir. Katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan çıkan tutum puanlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumsuz yöndedir. Katılımcıların annelerinin meslek durumları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Buradan da öğrencilerin annelerinin mesleklerinin beden eğitimi spora olan tutumlarının etkilemediğini görmekteyiz.

Tasmektepligil ve Bostancı (2000)'e göre değişen aile yapısı, sınırlı çocuk yapma, boşanmalar, kadınların daha çok is hayatına girmesi gibi yeni değer ve uygulamaların sportif faaliyetlere katılım üzerine yapmış olduğu çalışmada bu değişkenlerin önemli ölçüde etkileri olduğunu bulmuştur. Bu çalışma bizim yapmış olduğumuz çalışmaya göre çelişki göstermektedir.

Araştırma bulgularına göre dokuzuncu alt problemimiz olan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin babalarının mesleğine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları incelendiğinde; Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde tablo 46'da en düşük tutum puanı ortalamasının babaları çalışmıyor (X=2,84) olanların, bunu babasının mesleği serbest meslek (X=2.97) olanlar takip etmekte olduğu ve en yüksek tutum puanı ortalamasının ise babalarının işçi-memur (X=2,98) olanlar olduğu görülmüştür. Bulgular göstermektedir ki öğrencilerin babalarının mesleğine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumsuz yöndedir.

Katılımcıların babalarının mesleki durumları ile beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Buradan da katılımcıların babalarının meslekleri beden eğitimi dersine olan tutumlarını

etkilemediği görülmektedir. Ebeveynlerin (anne-baba) mesleklerine göre tutum ortalamalarına bakıldığında değerlerin işçi memur değişkeninde en yüksek değer gözlenmiştir. Bu durumun babanın mesleğine göre incelendiğinde de ülkemizde memur-işçi statüsünde çalışan erkeklerin yaşamlarının daha planlı olması, sosyal-kültürel ve fiziksel etkinliklere de (halı saha turnuvaları vb.) zaman ayırması nedeni ile çocuğunu da bu yönde etkilemesinden kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırma bulgularına göre onuncu alt problemimiz olan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin aile gelir düzeyine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları; araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde; tablo 47'ye bakıldığında aile gelir düzeyine göre en düşük tutum puanı ortalamasının 351-700tl (X=2,93), en yüksek tutum puanı ortalamalarının 0-351tl (X=3.03) ile 1051-1400tl (X=3,03) olduğu bulunmuştur. Katılımcıların ailelerinin aylık gelir durumları ile beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Buradan da öğrencinin aile gelir düzeyi beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarda belirleyici bir etken değildir sonucu söylenebilir.

Gary ve David (1991) çocukların aktiviteye ilişkin tutumlarını ve beden eğitimi algılarını tespit etmeyi yönelik araştırmalarında beden eğitime tutumlarında sosyo-ekonomik seviyelerine göre ise fark bulunmamıştır. Bu araştırma sonucu bizim bulgularımızı desteklemektedir.

Araştırma bulgularına göre on birinci alt problemimiz olan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yaşadıkları yere göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları incelendiğinde; tablo 40'a göre öğrencilerin en düşük tutum puanı ortalamasının yaşanılan yerin köy değişkeni (X=2,92) olduğu, en yüksek tutum puanı ortalamalarının ise il (X=2,97) ve ilçe-kasaba (X=2,97) değişkeninde olduğu gözlenmiştir. Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde yaşanılan yer ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumlar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Bu da göstermektedir ki katılımcıların yaşadığı yerler beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını etkilememektedir.

Öğrencilerin yaşanılan yere göre tutum puan ortalamalarını yüksekten düşüğe doğru sıraladığımızda il ve ilçe-kasaba değişkenini köy takip etmekte olduğu gözlenmiştir. Bunun nedeni İllerde öğrenci tutum ortalamalarının köye göre yüksek

çıkmasının öğrencilerin beden eğitimi ve spor etkinlikleri yerine üniversite kazanmayı hedef seçmeleri nedeni ile olduğu söylenebilir. İlçe-kasabadaki öğrencilerin ise beden eğitimi ve spor etkinliklerinin belki de sosyalleşebileceği, kendilerini kabul ettirebileceği tek etken olarak görmelerinden, ihtiyaç ve beklentilerinin bu yönde olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Köylerde en düşük çıkmasının köy okullarında halen kadrolu beden eğitimi öğretmeni açığı bulunması ve olanakların yetersiz olması nedeni ile olduğu söylenebilir.

Öztürk (1998)'in yapmış olduğu çalışmaya göre yaşam şekilleri ve yerleri farklı olan kişilerin davranışları, ilgileri ve istekleri de doğal olarak farklılık göstermektedir. Sosyal eşitsizlik sınıfların spora katılım şekli ve düzeyini belirlemektedir. Bu çalışma bizim çalışmamızı desteklememektedir.

Araştırma bulgularına göre on ikinci alt problemimiz olan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin ailelerinin spor yapmalarına izin vermelerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları incelendiğinde; tablo 49'a göre öğrencilerin en düşük tutum puanı ortalaması kısmen izin verenler ($X=2,90$), bunu izin verenler ($X=2,97$) takip etmekte ve en yüksek tutum puanı ortalamasının ise ailesi spor yapmasına izin vermeyenler ($X=3,14$) olduğu görülmektedir. Bu durumda ailesi spor yapmasına kısmen izin verenler ve izin verenlerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumsuz yöndedir.

Ailesi spor yapmasına izin vermeyenlerin ise beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumlu yöndedir. Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların dersteki başarı durumları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Buradan da öğrenci ailelerinin spor yapmalarına izin vermesi, öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarında belirleyici bir etken değildir.

Küntay(1991)' a göre aile sosyal dünyayı ve spor dünyasını görmeyi sağlayan ilk birimdir. Ailenin sosyalizasyon üzerindeki ilk ve güçlü etkisi, çocuğun spora katılıp katılmayacağını belirler. Yine Gençlerin spora katılımını etkileyen konular; olanak sağlanması, aile ile olan ilişkiler, arkadaşlarıyla olan ilişkiler, medyanın rolü ve bölgesel koşullar olarak sıralanabilir. (Öztürk, 1998, s. 70).

Sonuç olarak Muğla ili merkez 5, Fethiye ilçesi 3 ilköğretim okulunda okuyan 232'si erkek, 226'sı kız toplam 458 katılımcının vermiş olduğu cevaplar ve bu

cevaplardan elde edilen bulgular neticesinde ilköğretim ikinci kademe öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumsuz niteliktedir. Günümüz de sınavların fazla oluşu, öğrencilerin erken yaşlardan itibaren gerek lise sınavları gerekse ileriye dönük üniversite sınavlarına olan çalışmaları, beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumsuz etkilediği düşünülür. Ailelerin öğrencileri beden eğitimi dersi yerine sınavlarda daha önemli yer tutan derslere yönlendirdiği, öğrencilerin bunlardan arta kalan zamanlarında beden eğitimi aktivitelerine ve dersine yönelemediği düşünülebilir.

Beden eğitimi alanında tutum konusunda yapılacak araştırmalar, öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin olumlu tutum geliştirmeleri konusunda yapılacak çalışmalara katkı sağlayabilir, istedik hedeflere ulaşılmasına yardımcı olabilir.

Çocukların beden eğitimi dersine karşı oluşturdukları tutumları ortaya çıkarmak, eğitimci ve program geliştirme uzmanlarına, beden eğitimi ders programlarının yeniden gözden geçirilmesi, kullanılan yöntemlerin değerlendirilmesi aşamasında katkıda bulunarak yol gösterici olabilir.

Bu tür araştırmalar, farklı yaş grupları üzerinde de uygulanabilir. Araştırmada kullanılan tutum ölçeği, farklı illerdeki öğrenciler üzerine de uygulanarak karşılaştırma yapılabilir. Çalışmanın sonuçları dikkate alınarak, öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin olumsuz tutum geliştirmelerine neden olan etkenler belirlenip, bu konu ile ilgili gerekli önlemler alınabilir.

Bu ve bunun gibi çalışmalar başta beden eğitimi ve spor dersi öğretmenleri ve ilgili kurumlarca (Milli Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü) programların hazırlanış, uygulama ve değerlendirme aşamalarında dikkat edilmesi gereken öğrenci tutumları ve yaklaşımları konusunda ipuçları sağlayabilir.

Araştırma sonuçlarımıza öğrencilerin tutumlarında farklılaşmaya neden olan değişkenlerin (cinsiyet, okul başarısı, anne-baba mesleği, yaşanılan yer, ailede spor yapmanın olması ve ailenin spor yapmaya izin vermesi) nelerden kaynaklandığının tespitine yönelik çalışmalar yapılabilir. Araştırma sonuçlarımızdan yola çıkılarak; Cinsiyete bağlı tutum farklılığının nedenleri araştırılabilir.

Okul başarısı düşük öğrencilerin tutumlarını olumlu yönde değiştirecek etkinliklerin neler olduğu araştırılabilir. Yaşanılan yere bağlı olarak tutum farklılığının nedenleri araştırılabilir.

Ailenin spor yapmamaya izin vermemesinin nedenleri araştırılarak çözüm yolları aranabilir. Öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarına etki eden

bizim araştırmamızdaki değişkenlerden farklı olarak diğer değişkenlerin de etkilerinin araştırılması, olumsuz tutumların oluşumunu engelleyecek gerekli önlemlerin alınmasını sağlayabilir.

Milli Eğitim İlköğretim ders programlarını hazırlarken, müfredattaki beden eğitimi ders saatini arttırarak, öğrencilerin beden eğitimi ve sporun daha fazla içinde olmasını sağlayabilirler.

KAYNAKÇA

1. **Aicinena, S. (1991).** “*The Teacher and Student Attitudes Toward Physical Education.*” *Physical Educator* (Indianapolis). 00318981, 19911201, Vol.48, Issue 1. AKDENK, M. (1993). İlk ve Orta Öğretimde Beden Eğitimi ve Spor Dersi İle Ders Dışı Spor Etkinliklerinde Okul, Aile, Sosyal Çevre İlişkileri Sistematiği. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu. 16–18 Aralık Manisa. Milli Eğitim Basımevi. Ankara
2. **Akın, F. (2002).** “*İlköğretim 4.5.6.7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*”. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Denizli.
3. **Akpınar, M. (2006).** “*Öğrencilerin Fizik Dersine Yönelik Tutumlarının Fizik Dersi Akademik Başarısına Etkisi*”. (Yüksek Lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi Anabilim Dalı Fizik Eğitimi Bilim Dalı. Ankara
4. **Altay, F, Özdemir, Z. (2006).** “*Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim 1. Kademesinde Öğrenim Gören 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması*”. 9. Uluslar Arası Spor Bilimleri Kongresi. 3–5 Kasım, Muğla Üniversitesi. Nobel Yayın Dağıtım. Muğla
5. **Altıntaş, S. U. (2001).** “*İlköğretim Okullarının II. Kademesindeki Öğrencilerin Fen Bilgi Dersine Yönelik Tutum Düzeyleri*” (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Programı. Manisa
6. **Altunkaya, N. (1999).** “*Eğitim Sorunumuza Kuşbakışı*”. Ürün Yayınları. Ankara

7. **Aracı, H. (2001).** “*Öğretmen ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi*”. Nobel Yayınları. Ankara
8. **Arıkan, A. N, Göktaş, Z., Pepe, K., Toy, E. (2006).** “*Sınıf Öğretmenliği Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması.*” 9. Uluslar Arası Spor Bilimleri Kongresi. 3–5 Kasım, Muğla Üniversitesi. Muğla: Nobel Yayın Dağıtım AR-GE. (2006). Milli Eğitim Müdürlüğü İstatistikleri, Kırşehir
9. **Bahçeci D, B. (2002).** “*Ortaöğretim Kurumlarında İngilizce Öğretimine İlişkin Toplumsal Tutumlar*”. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gaziantep Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı. Gaziantep
10. **Başaran, İ. E. (1992).** “*Modern Eğitimin Psikolojik Temelleri*”. (Onikinci Baskı). Kadıoğlu Matbaası. Ankara
11. **Baysal, A. C. (1981).** “*Sosyal ve Örgütsel Psikolojide Tutumlar*”. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi. İstanbul
12. **Binbaşıoğlu, C. (1995).** “*Eğitim Psikolojisi*”. Gül Yayınları. Ankara
13. **Bloom, B. S. (1998).** “*İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme*”. 3. baskı Çeviren: Durmuş Ali Özçelik. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları. İstanbul
14. **Broadmann, D.(1984).** “*Sportunterricht Und Scholsport*”, Klinkhardt
15. **Bozdoğan, A. E., Yalçın, N. (2005).** “*İlköğretim 6,7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Fen Bilgisi Derslerindeki Fizik Konularına Karşı Tutumları*”. Gazi Üniversitesi. Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi. 6 (1)
16. **Bulgu, N., Akcan, F. (2003).** “*Spor Aktivitelerine Aktif Katılım: 15–19 Yaş Grubundaki Öğrenciler Üzerine Bir Çalışma*”. I. Gençlik Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu Bildiriler Kitabı. 21–22 Mayıs. Gazi Üniversitesi. Türk Hava Kurumu Basımevi. Ankara

- 17. Chung, M. H., and Phillips, D. A. (2002).** “*The Relationship Between Attitude Toward Physical Education and Leisure-Time Exercise in High School Students*”. *Physical Educator* 00318981, 20020901, Vol.59, Issue 3. (Indianapolis, İnd.).
- 18. Coleman, J. S. (1974).** “*Athletics in High School*” *Repordeet in: An Introduction to Physical Education*”, John E. Nixon and Ann E., Jewet, W. B. Sounders Compamny, Eighth Edition.
- 19. Çamlıyer, H. (2001)** “*Eğitim Bütünlüğü içinde Çocuk Hareket Eğitimi ve Oyun*”, Emek Matbaacılık. Manisa
- 20. Çeliköz, N., Çetin, Ç. (2004).** “*Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Etkileyen Etmenler*”, Milli Eğitim Bahar Sayı.162, Milli Eğitim Basımevi. Ankara
- 21. Çetin, Ş. (2003).** “*Anadolu Lisesi ve Düz (Genel) Lise Çıkışlı Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmen Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırması*”. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı. Ankara
- 22. Demirhan, G. (2003).** “*Kültür, Eğitim, Spor, Felsefe ve Spor Eğitimi İlişkisi*”. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu. Spor Bilimleri Dergisi. Cilt 14, sayı 2) Ankara
- 23. Demirhan, G. (2005).** “*Beden Eğitimi; Bir Gelenek mi, Gereksinim mi?*”. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu. Spor Bilimleri Dergisi. Cilt 16, sayı 1. Ankara
- 24. Demirhan, G., Altay, F. (2001).** “*İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği*”, II. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu. Ankara

- 25. Demirhan, G., Çamur, H. (2000).** “*Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları*”. I. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi. (2.Cilt). Yıldırım, İ. (Ed.) 26-27 Mayıs, Ankara.
- 26. Demirhan, G., Koca, C., (2004).** “*An Examination Of High School Students’ Attitudes Toward Physical Education With Regard To Sex and Sport Participation, Perceptual and Motor Skills*”, 98, 754-758
- 27. Ercan, A. R. (1998).** “*Eğitimde Başarı İçin Öğrenci Tanıma Teknikleri*”. (Üçüncü Baskı). Milli Eğitim Basımevi. Ankara
- 28. Erkmén, G., Tekin, M., Taşğın, Ö. (2006).** “*Özel İlköğretim Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Beden Eğitimi Dersi Hakkındaki Tutum ve Görüşleri.*” 9. Uluslar Arası Spor Bilimleri Kongresi. 3–5 Kasım, Muğla Üniversitesi. Nobel Yayın Dağıtım. Muğla
- 29. Ertürk, S. (1972).** “*Eğitimde Program Geliştirme*”. Hacettepe Üniversitesi Basım Evi. Ankara
- 30. Falsom-Meek, S. L. (1992).** “*A Comparison of Upper Elementary School Children’s Attitudes Toward Physical Activity. Paper Presented at the Annual Meeting of the American Alliance for Health, Recreation and Dance*”, Indianapolis, IN. Usa
- 31. Flintoff. A., Scraton. S. (2001).** “*Stepping Into Active Leisure? Young Women’s Perceptions of Active Lifestyles and Their Experiences of School Physical Education. Sport, Education and Society*”. Vol. 6, No: 1, pp. 5-21,
- 32. Gary, E. B., David, A. B. (1991).** “*Children’s Attitudes Towards Activity and Perceptions of Physical Education*”. Health Education Research, Vol. 6, No. 4, 465-478.

- 33. Genç M. (2001).** “*İlköğretim Okullarının İkinci Kademesindeki Öğrencilerin Fen Bilgisi Dersine Karşı Tutumlarının Değerlendirilmesi*”. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Celal Bayar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. Manisa
- 34. Gökdemir, K., Kılınç, F. (2000).** “*Beden Eğitimi ve Sporun Bazı İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Okuyan Öğrencilerin Sigara Kullanımı Alışkanlıkları Üzerine Etkisi*”. 1. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi, 26 -27 Mayıs. Gazi Üniversitesi, Ankara
- 35. Göktaş, Z., Arıkan, A. N. (2003).** “*Farklı Cinsiyetten Sınıf Öğretmeni Adaylarının Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*”. Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi Bildiriler Kitabı. Yıldırım, İ. (Ed.). 10- 11 Ekim. Gazi Üniversitesi. Ankara.
- 36. Grössing, S. (1991).** “*Beden-Spor-Hareket*”. 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 19–21 Aralık. Milli Eğitim Basımevi. Ankara
- 37. Gsgm. (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü). (1990).** “*8–11 Mayıs Spor Şurası*”. Ankara
- 38. Gsgm. (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü). (1999).** “*30 Haziran 2 Temmuz Spor Şurası*”. Ankara
- 39. Güllü, M., Korucu, G., (2005).** “*İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitim Derslerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi,*” 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 10–11 Haziran, Burfaş Ofset Tesisleri. Bursa
- 40. Güney, S. (1998).** “*Davranış Bilimleri ve Yönetim Psikolojisi Terimler Sözlüğü*”. Ocak Yayınları. Ankara
- 41. Günsel, A. (2004).** “*İlköğretimde Beden Eğitimi ve Uygulamaları*”. Anı Yayıncılık. Ankara
- 42. Harmandar, İ. H. (2004).** “*Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*”. Nobel yayınları. Ankara

- 43. Hottaman, D. (1995).** “*Gülhane Askeri Tıp Akademisi Sağlık Meslek Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Tutumları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*”. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi: Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- 44. Hünük, D. (2006).** “*Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti ve Spora Aktif Katılımları Açısından Karşılaştırılması*”. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Programı. Ankara
- 45. İnal, A.N. (2003).** “*Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*”. Nobel Dağıtım. Ankara
- 46. İnceoğlu, M. (2000).** “*Tutum Algı İletişim*”. Verso Yayıncılık. Ankara
- 47. İnci, N. (2002).** “*Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Müzik Dersine Karşı Tutumlarını Etkileyen Faktörler*”. (Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Programı. Trabzon. KAĞITÇIBAŞI, Ç. (1999). Yeni İnsan ve İnsanlar. Evrim Yayınevi. İstanbul
- 48. Kale, R, Esen, E. (2003).** “*Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş*”. Nobel Yayıncılık. Ankara
- 49. Kaya, K. (2004).** “*Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları.*” (Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı. Ankara
- 50. Keskin, A. (2003).** “*İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin İngilizceye Yönelik Tutumları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişkiler.*” (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İzmir

- 51. Koca, C., Aşçı, F. H., Demirhan, G. (2005).** “*Attitudes Toward Physical Education and Class Preferences of Turkish Adolescents in Terms of School Gender Composition. Adolescence*”. Summer. 40, 158.
- 52. Koca, C., Aşçı, F. H. (2006).** “*An Examination of Self-Presentational Concern of Turkish Adolescents: An Example of Physical Education Setting. Adolescence*”, Vol. 41, No. 161, Libra Publishers,
- 53. Koç, S. (2005).** “*Beden Eğitimi ve Sporda Beceri Gelişimi.*” Yaylacık Matbaa. İstanbul
- 54. Koç, Ş. (1991).** “*Eğitim Sistemi İçinde Beden Eğitim Öğretmeninin Yeri ve İşlevinin Sistem Yaklaşımı İle Açıklanması*”. 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 19–21 Aralık: Milli Eğitim Basımevi. Ankara
- 55. Koçak, S., Kirazcı, S. (1997).** “*Beden Eğitimine Karşı Geliştirilen Tutumlarda Cinsiyet Belirli Bir Unsur mudur?*” I. Uluslararası Spor psikolojisi Sempozyumu. 10–12 Ekim. Mersin.
- 56. Koçkan, Ç. (2004).** “*Normal ve Taşımali Eğitim-Öğretim Yapan İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Matematik Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi*” (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Anabilim Dalı, Matematik Öğretmenliği Bilim Dalı. Ankara
- 57. Krouscas, J.A, (1999).** “*Middle School Students Attitudes Toward Physical Education and Sport Lesson*” (Doktora Tezi). Physical Education Pedagogy, Virginia Polytechnic Institute and State University USA. Amerika
- 58. Kuş, A. (1993).** “*İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında “Beden Eğitimi ve Spor’a” Bakış Zihniyetinin Değişmesi Gerekliliğinin Önemi*”. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu. 16–18 Aralık Manisa. Milli Eğitim Basımevi. Ankara

- 59. Küntay, E. (1991).** “Çocuk ve Gençlerde Davranış Bozukluğunu Düzeltici Önlem Olarak Spor. Spor Ahlakı ve Spor Felsefesine Yeni Yaklaşımlar.” Erdemli. A. (Ed.). Medya Yayıncılık. İstanbul
- 60. Mcpherson, B. D., Curtis, J. E. and Loy, J. W. (1986).** “*The Social Significance Of Sport,*” Human Kinetics Publisher, Champaign.
- 61. Meb (Milli Eğitim Bakanlığı). (2000).** “*Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Rehberi*”. Milli Eğitim Basımevi. Ankara
- 62. Mengütay, S. (2005).** “*Çocuklarda Hareket Gelişimi ve Spor*”. Morpa Kültür Yayınları. İstanbul
- 63. Morey, R. K. and Karp, G. G. (1998).** “*Why Do Some Students Who Are Good At Physical Education Dislike it So Much?*” Physical Educator. 00318981, 19980401, Vol.55, Issue 2.
- 64. Nebioğlu, D. (2005).** “*Beden Eğitimi Dersi Esasları Planlanması*”. Alp Yayıncılık. Bursa
- 65. Orhun, A. (1991).** “*Beden Eğitimi Dersinden Okul Spor Dersine*”. 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi Ve Spor Sempozyumu, 19 – 21 Aralık. Milli Eğitim Basımevi. Ankara
- 66. Özbaydar, S. (1989).** “*İnsan Davranışlarının Sınırları ve Spor Psikolojisi*”. Altın Kitaplar Yayın Evi. Ankara
- 67. Özdamar, K. (2004).** “*Paket Programlar ve İstatistiksel Veri Analizi*”. Genişletilmiş 5. Baskı. Kaan Kitapevi. Eskişehir
- 68. Özer, D., Aktop, A. (2003).** “*İlköğretim Öğrencileri İçin Hazırlanmış Bir Tutum Ölçeği*”. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu. Spor Bilimleri Dergisi. Cilt 14, sayı 2) Ankara

69. **Özgüven, İ. E. (1994).** “*Bireyi Tanuma Teknikleri*”. PDREM Yayınları. Ankara
70. **Özgüven, İ. E. (2000).** “*Psikolojik Testler*”. PDREM Yayınları. Ankara
71. **Öztürk, F. (1998).** “*Toplumsal Boyutlarıyla Spor*”. Bağırhan Yayinevi. Ankara
72. **Öztürk, Ümit. (1983).** “*Orta Dereceli Okullarda Beden Eğitimi*”. Kaya Yayıncılık. Eskişehir
73. **Pehlivan, Z. (1997).** “*Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Ön Çalışma Raporu*”. I. Uluslararası Spor psikolojisi Sempozyumu. 10–12 Ekim. Mersin.
74. **Pehlivan, Z., Dönmez, B., Yaşat, H. (2003)** “*Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Derslerine Yönelik Tutum ve Görüşleri*”. Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi Bildiriler Kitabı. Yıldırım, İ. (Ed.). 10–11 Ekim. Gazi Üniversitesi. Ankara.
75. **Robazza, C., Bortali, L., Carrora, A. and Bertola, M. (2006).** “*I Wouldn't Do It, It Looks Dangerous*”: Changing Students' Attitudes and Emotions in Physical Education. *Personality and Individual Differences*. Volume 41, September 2006, Pages 767-777.
76. **Subramaniam, P. R., Silverman, S. (2000).** “*The Development and Validation Of an Instrument to Assess Student Attitude Toward Physical Education*”. *Measurement in Physical Education and Exercise Science*. 1, 29-43
77. **Subramaniam, P. R. and Silverman, S. (2007).** “*Middle School Students' Attitudes Toward Physical Education*. Elsevier”. *Teaching and Teacher Education*. 23. 602-611.

- 78. Şirin, E. F., Bozkurt, İ. (2005).** “*İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersi ile İlgili Tutum ve Uygulamaları,*” 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 10–11 Haziran, Burfaş Ofset Tesisleri. Bursa
- 79. Tamer, K. (1987).** “*Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*”. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları. Eskişehir
- 80. Tamer, K., Pulur, A. (2001).** “*Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*”. Ada Matbaacılık. Ankara
- 81. Tavşancıl, E. (2002).** “*Tutumların Ölçülmesi ve SPSS Veri Analizi*”. Nobel Yayınları. Ankara
- 82. Tekin, M., Demir, B., Taşgın, Ö. (2005).** “*Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Göstermiş Oldukları Tutum ve Görüşlere Etkisi*”, 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 10–11 Haziran, Burfaş Ofset Tesisleri. Bursa
- 83. Tezbaşaran, A. (1997).** “*Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu.*” 2.baskı. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları ÜLGEN, G. (1995). Eğitim Psikolojisi: Birey ve Öğrenme. Bilim Yayıncılık. Ankara
- 84. Topkaya, İ. (2004).** “*Beden Eğitimi ve Spor Öğretiminin Eğitsel Temelleri*”. Nobel Yayıncılık. Ankara
- 85. Üzüm, H., Mirzeoğlu, N. (2003).** “*İnanç ve Tutumlarda Sporun Yeri ve Önemi*”. Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi Bildiriler Kitabı. Yıldırım, İ. (Ed.). 10–11 Ekim. Gazi Üniversitesi. Ankara.
- 86. Yaka, A. (1991).** “*Eğitimde “Bütünlük” Kavramı Açısından Okullarda Beden Eğitimi ve Sporun Önemi.*” 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 19–21 Aralık. Milli Eğitim Basımevi. Ankara

- 87. Yalçın, P. (1997).** “Ankara Merkez İlköğretim Okullarındaki 5. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Başarı Puanları ile Zekâ, Kaygı ve Tutum Puanları Arasındaki İlişki” (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Sınıf Öğretmenliği Bölümü. Ankara
- 88. Yapıcı, M. (2004).** “Okul ve İnsan”. Ocak Yayınları. Ankara
- 89. Yavaş, M., İlhan, A. (1996).** “Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri.” Melisa Matbaacılık. Bursa
- 90. Yaylacı, F. (1998).** “İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesi”. Afyon Kocatepe Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:1. Afyon
- 91. Yetim, A. (2000).** “Sosyoloji ve Spor”. Topkar Matbaacılık. Ankara
- 92. Yıldırım, İ, Yetim, A. (1996).** “Orta Öğretimde Beden Eğitimi Dersinin Öncelikli Amaçları Üzerine Bir Araştırma”, Gazi Üniversitesi BESYO Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 1, Sayı 3, Ankara
- 93. Yolcu, İ. (1991).** “Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Sporun Önemi”.
1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 19–21 Aralık.
Milli Eğitim Basımevi. Ankara
- 94. Young, D. H., Haskell, W. İ., Taylor, C. B. and Fortmann, S. P. (1996).**
“Effect of Community Health Education on Physical Activity Knowledge, Attitudes and Behavior.” American Journal of Epidomology. Vol. 144, no. 3: 264-74

EKLER

EK-1

Kişisel Bilgi Anket Formu

Kıymetli Öğrencimiz;

Bu anket Muğla ili ve Fethiye İlçesindeki İlköğretim İkinci Kademe Okullarda okuyan öğrencilerimizin, Beden Eğitimi ve Spor Dersine ilişkin tutumları ile demografik özellikleri arasındaki ilişkilerini tespit edilmesi amacı ile yapılmaktadır. Sizlere dağıtmış olduğumuz anket 2 bölümden oluşmaktadır; 1. Bölümde sizden kişisel bilgilerinize cevap aranmakta, 2. Bölümde ise Beden Eğitimi Dersine Yönelik tutumunuz hakkında verilere ulaşmak amaçlanmaktadır. Anketi cevaplarken vereceğiniz cevapların doğru ve samimi cevaplar olmasına lütfen dikkat ediniz.

Ankete olan katılımınızdan dolayı teşekkür ederiz.

- Her soruyu mutlaka cevaplayınız.
- Her soruyu lütfen doğru cevaplar veriniz.
- Lütfen cevabınızı seçmiş olduğunuz şıkkın yanındaki parantez içine (X) işareti yazarak belirtiniz.

1.BÖLÜM (Kişisel Bilgi Formu)

1.Cinsiyetiniz nedir?

- () a) Erkek () b) Kız

2.Kaç yaşındasınız?

- () a) 12 yaş ve altı () b) 13 yaş () c) 14 yaş ve üzeri

3.Yaşadığınız yer? Seçeneği işaretleyiniz?

- () a) il () b) ilçe-kasaba () c) köy

4.Okuduğunuz sınıf?

- () a) 6 () b) 7 () c) 8

5.Annenizin öğrenim durumunu nedir?

- () a) Okuryazar () b) İlkokul veya ilköğretim mezunu () c) Lise mezunu

- () d) Yüksekokul ve üzeri

6. Babanızın öğrenim durumunu nedir?

- a) Okuryazar b) İlkokul veya ilköğretim mezunu c) Lise mezunu
 d) Yüksekokul ve üzeri

7. Annenizin mesleği nedir?

- a) Ev Hanımı b) Serbest Meslek c) işçi, Memur

8. Babanızın mesleği nedir?

- a) Çalışmıyor b) Serbest Meslek c) işçi, Memur

9. Ailenizin Aylık Geliri Nedir? Lütfen uygun olan seçeneği işaretleyiniz:

- a) 0-350 YTL Arası b) 351-700 YTL Arası c) 701-1050 YTL Arası
 d) 1051-1400 YTL Arası e) 1401 YTL Ve Üzeri

10. Okulunuzdaki Başarı Durumunuz Nedir? Lütfen uygun seçeneği işaretleyiniz:

- a) Çok İyi b) İyi c) Orta d) Zayıf e) Çok Zayıf

11. Ailenizde spor yapan var mı?

- a) evet b) hayır

12. Aileniz spor yapmanıza izin veriyor mu?

- a) evet b) kısmen c) hayır

EK-2

İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPORA İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ

Açıklama: Aşağıda sizlerin beden eğitimi ve spora ilişkin görüşlerinizi ifade eden cümlelere yer verilmiştir. Her cümleyi dikkatlice okuyarak sizin için hangi düzeyde bir anlam ifade ediyorsa bu durumu aşağıdaki ölçütlere göre cümlenin karşısındaki kutucuğu karalayarak belirtiniz. Anketi lütfen **20 dakika içerisinde tamamlayınız** ve üzerine isim yazmayınız. Anket sonuçları sadece araştırma amaçlı kullanılacaktır. Zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

(5) Tamamen katılıyorum

(2) Katılmıyorum

(4) Katılıyorum

(1) Tamamen katılmıyorum

(3) Kararsızım

Madde no	5	4	3	2	1
1. Beden eğitimi ve spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum.	0	0	0	0	0
2. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum.	0	0	0	0	0
3. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim.	0	0	0	0	0
4. Beden eğitimi ve spor dersinde başarılı olmak için çaba sarfetmem.	0	0	0	0	0
5. Beden eğitimi ve spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılırım.	0	0	0	0	0
6. Beden eğitimi ve sporla ilgili konuşmak çok zevklidir.	0	0	0	0	0
7. Beden eğitimi ve spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim.	0	0	0	0	0
8. Beden eğitimi dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum.	0	0	0	0	0
9. Beden eğitimi dersinde işbirliği duygularım gelişir.	0	0	0	0	0
10. Beden eğitimi ve spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir.	0	0	0	0	0
11. Gelecekteki öğrencilik yaşantımda beden eğitimi ve spor dersi almak istemem.	0	0	0	0	0
12. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım.	0	0	0	0	0
13. Okul ders programlarına beden eğitimi ve spor dersi koymak gerekli değildir.	0	0	0	0	0
14. Beden eğitimi ve spor uğraşımın gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım.	0	0	0	0	0
15. Okul ders programlarının her yılında beden eğitimi ve spor dersi olmalıdır.	0	0	0	0	0
16. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir.	0	0	0	0	0
17. Beden eğitimi ve spor ile ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım.	0	0	0	0	0
18. Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım.	0	0	0	0	0
19. Beden eğitimi ve spor etkinlikleriyle uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım.	0	0	0	0	0
20. Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez.	0	0	0	0	0
21. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırırım.	0	0	0	0	0
22. Beden eğitimi ve sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam.	0	0	0	0	0
23. Beden eğitim ve spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker.	0	0	0	0	0
24. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem.	0	0	0	0	0

EK-3

T.C.
MUĞLA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

30 Kasım 2010

Sayı : B.08.4.MEM.4.48.00.04.322/ 29229
Konu : Anket Çalışması

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi

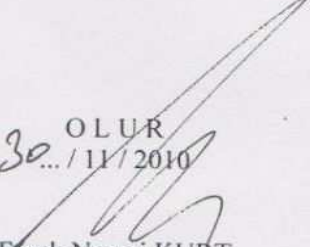
Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Ali GÜRBÜZ'ün "**İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumları**" konulu yüksek lisans tez çalışması ile ilgili Muğla Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığının 10/11/2010 tarih ve 8985 sayılı yazısı ile ekleri ilişikte sunulmuştur.

Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Ali GÜRBÜZ'ün "**İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumları**" konulu yüksek lisans tez çalışması ile ilgili İlimiz Merkez İlköğretim Okulları, İlimiz Fethiye İlçesinde Merkez İlköğretim Okulları öğrencilerine okul uygulaması çalışması olarak isimleri belirtilen ekli listede, **eğitim öğretimi aksatmamak kaydıyla Okul Müdürünün uygun görmesi halinde ve uygun göreceği saatlerde, ilgi Yönergenin 13. maddesinde belirtilen esaslar dikkate alınmak kaydıyla uygulaması** Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Mustafa AKSAN
Millî Eğitim Müdürü

30... / 11 / 2010
OLUR

Faruk Necmi KURT
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : B.30.2.MĞÜ.0.41.72.0 / 500-4111
Konu : **Tez Önerisi**

25/10/2010

Sayın Ali GÜRBÜZ
Taşyaka Mah.Petek Sitesi
22.Blok

Fethiye - MUĞLA

Enstitü Yönetim Kurulumuzun **21.10.2010** tarih ve 502/2 sayılı kararı uyarınca “**İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumları (Muğla İl Örneği)**” konulu tez öneriniz **Muğla Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği**’nin 24/3 maddesi gereği kabul edilmiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Prof. Dr. Nurgün OKTİK
Enstitü Müdürü

ÖZGEÇMİŞ

01/01/1982 yılında Muğla'nın Fethiye ilçesinde doğdum. İlk ve orta öğrenimimi Fethiye merkez Atatürk ilköğretim Okulunda tamamladım. 2000 yılında Fethiye yabancı dil ağırlıklı lisesinden mezun oldum. 2002 yılında Anadolu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokuluna girdim ve 2007 yılında mezun oldum. Öğrenim süremde 2 yıl boyunca sırasıyla Norveç ve Polonya'da değişim öğrencisi olarak eğitim gördüm. 2008'de Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalında Yüksek Lisans eğitimime başladım ve 2011 de mezun oldum. Mezuniyetimden önce 2009 yılında Eğirdir Dağ Komando Okulu ve Eğitim merkez Komutanlığında Komando yedek subay olarak göreve başladım ve askerlik hizmetimi 1. Komando Taburu Güngör-KKTC'de Komando Teğmen olarak tamamladım.